Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 227 (8967). ● 1986 йил 29 ноябрь ● шанба ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ— ҲАЁТГА!

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Суратда: Ҳиндистон—Совет маданияти жамияти активи билан учрашув пайти.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

ДЕҲЛИ, 27 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бугун эрталаб ўз қароргоҳида Ҳиндистон ташқи ишлар министри Нарайан Датта Тивари, Ҳиндистон молия министри Вишванатх Пратап Сингх ва Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Трилоки Натх Каулни қабул қилди.

М. С. Горбачев ва Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди ўртасида олий даражадаги учрашувдан Совет—Ҳиндистон муносабатларини асосан экономика ва илмий-техникавий алоқалар соҳасида янада ривожлантириш учун амалий хулосалар чиқариб олиш тўғрисида қисқача суҳбат бўлиб ўтди.

Суҳбатда Э. А. Шеварднадзе, А. Ф. Добринин иштирок этдилар.

* * *

Совет фани, маданияти ва санъати уйида (СФМС) рус тили институтининг студентлари бугун М. С. Горбачевни рус тилида совет қўшиқларини куйлаб табрикладилар. Бу ерда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Ҳиндистон—Совет маданияти жамияти (ҲСМЖ) ва Совет Иттифоқининг дўстлари жамияти (СИДЖ) активлари билан учрашуви бўлди.

Ҳиндистоннинг таниқли жамоат арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Аруна Асаф Али, шунингдек ҳар икки дўстлик жамият раҳбарлари Совет Иттифоқидан келган меҳмонни кутиб олдилар. М. С. Горбачев «СССР— Ҳиндистон: дўстлик ва ҳамкорлик» фото экспозицияси билан танишди. ҲСМЖ ва СИДЖ раҳбарлари билан суҳбат бўлиб ўтди. М. С. Горбачев Ҳиндистоннинг ҳамма томонидан Деҳлига келган дўстлик жамиятлари бўлим бошлиқлари билан учрашди. СИДЖ раиси Бали Рам Бхагат М. С. Горбачевга мурожаат қилиб, унинг визити иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда муҳим босқич эканлигини айтди. Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи қадимий дўстлардир. Уларнинг дўстлиги ҳамжиҳатликка, тенг ҳуқуқлиликка асосланган. Бизнинг мамлакатимиз, деди у, КПСС Марказий Комитети Бош секретари олға сурган тинчлик таклифларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди. Сизнинг Рейкьявикда олий даражадаги Совет—Америка учрашувида қилган дадил ташаббусларингизни биз алоҳида баҳоладик ҳамда ўртоқ Бош секретарь, дунёни ядровий уруш жарига итараётганларга қарши жаҳон халқлари ўзларининг қатъий сўзларини айтишлари мумкин ва керак деган фикрингизга қўшиламиз. Сизнинг нутқларингиз мураккаб ядро асримизда янгича фикрлашнинг, янги фалсафанинг намунасидир. Ҳиндистон халқи замонамизнинг актуал проблемаларини ҳал этишга Совет Иттифоқининг ёндашувларини, КПСС XXVII съездининг социал-иқтисодий ривожланиш масалаларини ҳал этишдаги олижаноб юксак мақсадларига юқори баҳо бермоқда, бу мақсадлар Совет халқи ҳаётига сифат жиҳатидан янги давр бахш этди. Совет Иттифоқи энг қийин даврларда ҳамиша Ҳиндистон томонида бўлганлигини ҳам юксак қадрлаймиз. Ташқи кучлар Ҳиндистонга қарши фитна тузиб, унинг миллий бирлиги ва территориал бутунлигига хавф солаётган ҳозирги пайтда Совет Иттифоқининг Ҳиндистон томонида эканлиги ишонарли тарзда намоён бўлмоқда, деб таъкидлади Б. Р. Бхагат.

ҲСМЖ президентлик кенгашининг аъзоси, Ҳиндистонда Совет Иттифоқи билан дўстлик ҳаракатининг энг кекса қатнашчиларидан бири В. Р. Кришна Айер Ҳиндистон жамиятининг ғоят хилма-хил табақалари Совет Иттифоқи билан дўстликни ўртоқликнинг олий ифодаси сифатида юксак қадрлаётганликларини айтди. Икки мамлакат халқлари ўртасидаги асрий дўстлик ришталари тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги тарихий шартномада мустаҳкамланган. Бу шартнома давр синовларига бардош берди ҳамда бугунги кунда амалий ишларда тасдиқланмоқда.

СИДЖ Бош секретари К. Р. Ганеш, ҲСМЖ Бош секретари Литто Гхош ҳам Совет раҳбарини табрикладилар.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бугун кечқурун Совет элчихонасида Ҳиндистон республикасининг Бош министри Ражив Ганди шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда ташқи ишлар министри Н. Д. Тивари, Ҳиндистон ҳукуматининг бошқа аъзолари, парламент аъзолари, таниқли сиёсат арбоблари, савдо-саноат, илмий ва маданий доираларнинг, жамоатчиликнинг вакиллари Р. Ганди билан бирга ҳозир бўлдилар.

Э. А. Шеварднадзе, А. Ф. Добринин, Бош секретарь сафарида унга ҳамроҳлик қилаётган бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда М. С. Горбачев билан Р. Ганди нутқ сўзладилар.

В. БАЙДАШИН,
А. БЕЛИКОВ,
Г. ШИШКИН.

М. С. ГОРБАЧЕВ Москвага қайтиб келди

ДЕҲЛИ, 28 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бугун Деҳлидан Москвага жўнаб кетди. У республика Бош министри Р. Ганди ва мамлакат ҳукуматининг таклифига биноан, расмий дўстлик визити билан Ҳиндистонда меҳмон бўлди.

Фахрий эскорт ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи қароргоҳдан аэродромга ўтиб борган йўл бўйлаб Ҳиндистон пойтахтининг юз минглаб аҳолиси М. С. Горбачевни табриклаб турди.

Палам аэродромида совет раҳбари ва унинг рафиқасини самолёт пиллапояси ёнида Р. Ганди рафиқаси билан кузатиб қолди.

Кузатиб қолиш маросимида Ҳиндистон ҳукуматининг, парламентининг аъзолари, таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, савдо-саноат доираларининг намояндалари қатнашдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССР элчиси В. Н. Риков ва Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Т. Н. Кауль ҳам бор эди.

Аэродромда иккала мамлакатнинг давлат байроқлари кўтарилди, учиш майдонида қуролли кучлар уччала турининг фахрий қоровули саф тортди.

Оркестр СССР ва Ҳиндистоннинг давлат гимнларини ижро этди.

М. С. Горбачев ҳинд жангчилари — пиёдалар, учувчилар ва денгизчиларнинг сафларини айланиб чиқди. Фахрий қоровул бошлиғи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарига рапорт берди.

Совет самолёти Москвага йўл олди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари В. М. Каменцев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. С. Черняев, СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи — СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи маршали С. Ф. Ахромеев, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Ю. М. Воронцов М. С. Горбачев билан бирга жўнаб кетдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 28 ноябрь куни Деҳлидан Москвага қайтиб келди. У Ҳиндистон Бош министри Р. Гандининг ва Ҳиндистон ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан Деҳлига борган эди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. М. Каменцев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. С. Черняев, СССР Қуролли Кучлари бош штабининг бошлиғи — СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи маршали С. Ф. Ахромеев, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Ю. М. Воронцов М. С. Горбачев билан бирга қайтиб келдилар.

Внуково аэродромида М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, Н. В. Тализин, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Бирюкова, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, А. Н. Яковлев, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Ҳиндистон республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Ш. К. Бхатнаган ва Ҳиндистон элчихонасининг дипломатия ходимлари бор эди. **(ТАСС).**

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ЎРТА ОСИЁ темирйўли бўлимининг Тошкент бўлинмаси коллективи КПСС XXVII съезди қарорларини бажара бориб халқ хўжалиги юклари ташиш планини барвақт — 25 ноябрда бажарди. Шунингдек, меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари бўйича план ва социалистик мажбуриятлари ҳам ошириб адо этилди. Юк ташиш таннархи ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча камайди. Оғир юкли поездларда социалистик мажбуриятга қўшимча равишда 7 миллион тонна юк манзилларга етказилди.

Бўлинма коллективи мамлакатимиз илғор меҳнат коллективларининг Улуғ Октябрь 70 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан ташаббусларига қўшилиб, йилнинг охиригача яна планга қўшимча 2 миллион тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб бериш мажбуриятини зиммасига олди.

Сессия ҳужжатлари нашр этилди

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессиясида СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, СССР Госплани Раиси Н. В. Тализиннинг «СССРни 1987 йилда иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани ва 1986 йил планининг бажарилиши тўғрисидаги» доклади ва якунловчи нутқи китобча қилиб нашр этилди. Китобчадан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 1987 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани тўғрисидаги қонуни ва СССР Олий Советининг 1986 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планининг бажарилиши тўғрисидаги қарори ҳам ўрин олган.

СССР молия министри Б. И. Гостевнинг сессияда «СССРнинг 1987 йилги давлат бюджети ва 1985 йилги СССР давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги» доклади ва якунловчи сўзи ҳам китобча қилиб чиқарилди.

Китобчаларни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИ ТУЗИЛДИ

Уруш ва меҳнат ветеранлари Бутуниттифоқ ташкилоти тузилиши муносабати билан республикада уруш ва меҳнат ветеранлари Ўзбекистон республика ташкилотини вужудга келтириш ташкилот комитети ташкил қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Догонкин ташкилот комитетининг раиси этиб тасдиқланди.

Ташкилот комитети Тошкент шаҳар, Парадлар ҳиёбони, 5-уйда жойлашган.

ҚУРИЛИШ: ҚАЙТА ҚУРИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

ГАЗЕТАМИЗДА область З.«Агропромстрой» трестига қарашли 8-кўчма механизациялашган колонна коллективи янгича иш усулида ишлаётгани тўғрисида илгари ҳикоя қилинган эди. Янги усул— коллектив пудратнинг жорий этилиши муваффақиятлар билан бирга қатор муаммоларни ҳам кўндаланг қўйяпти. Бунда йиллик қурилиш-монтаж ишлари ва маълум объектларни белгиланган муддатларда ишга тушириш тўғрисида кўчма механизациялашган колонна трест билан шартнома тузади. Улар иқтисодий экспериментни амалга оширишда ҳал қилувчи кучдир. Механизациялашган колоннада 35 дан 70 кишигача ишлайдиган бундай бригада-участкалар 6 та. Улардан энг бақувввати В. Ганцельман бошчилик қилаётган 4-бригада ҳисобланади. Бригадир бригада-участка фаолиятининг янгича усулда, янгича шароитларда амал қилиши тўғрисида қуйидагиларни гапириб берди:

ХЎЖАЙИНЛИК ТУЙҒУСИ

Илғор бригадир ҳикоя қилади

— Биз қурувчиларнинг олдимизга катта вазифалар қўйилди. КПСС XXVII съезди ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорлари халқнинг турмуш фаровонлигини, маданий-маиший даражасини ошириш тўғрисида ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ ғамхўрлик қилмоқда ва бу кўп жиҳатдан қурувчиларнинг қандай ишлаши билан боғлиқдир. Замонавий, барча қулайликларга эга бўлган шинам турар-жой биноларини қуриш учун барча резерв ва имкониятларни ишга соляпмиз. Бунда қурилишдаги хўжалик механизмини такомиллаштириш муҳим аҳамият касб этади. Айтиш мумкинки, гап қурилиш ишини бутунлай қайта қуриш — реформа қилиш устида бормоқда.

Янгича ишлашда хўжалик ҳисобини кенг жорий этиш тақозо қилиняпти. Москва области қишлоқ қурувчиларининг тажрибаси, шунингдек ўзимизнинг тажрибамиз ҳам коллектив пудрат ана шу талабларга тўлиқ жавоб беришини кўрсатмоқда. Бугун янгича шароитда ишланаётган уч квартал ортда қолганида дастлабки натижалар тўғрисида атрофлича фикр юритиш мумкин. Эндиликда биз фикран аввалига ўхшаб капитал маблағни ўзлаштириш ҳажмлари тўғрисида эмас, балки пировард натижа — объектни ишга тушириш ва шартнома мажбуриятларини бажариш тўғрисида ўйлаяпмиз. Илгари бизнинг меҳнатимизга ўзлаштирилган капитал маблағлар ҳажмига қараб ҳақ тўланар эди, пировард натижа ҳеч кимни қизиқтирмасди. Энди эса бунга чек қўйилди. Ўзимизга топширилган объектни фойдаланишга берилганидан кейингина унинг сифатига қараб, трест билан тузилган шартномадаги бандларнинг қандай бажарилганига қараб ҳақ оламиз. Бошқача қилиб айтганда, ҳозир тез, соз ва тежамли қуришга ундайдиган сабабларгина бизни қизиқтиради.

Бригадамизнинг май — август ойларида Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхозида 140 ўринли болалар боғчаси қурилишида кўрсатган аҳиллиги ва ниҳоятда юксак суръат бунинг яққол далилидир. Пухта ўйлаб тузилган инженерлик тайёргарлиги, ишни ҳафталик-суткалик планлаштириш ва таъминот асосида интенсификациялаш, ишчиларнинг юқори малакаси бизнинг коллектив пудратнинг асосий пунктларидан бирини беш ой ичида муддатидан илгари бажаришимизга олиб келди. Фақат жадаллаштириш ҳисобигагина 30 минг сўмдан ортиқ давлат маблағини тежашга эришдик. Йўқ, 70 кишилик бригаданинг ҳаммаси мана шу икки қаватли бинони қуришга сафарбар этилибди, деб ўйламанг. Унда фақат икки звено аъзоларигина меҳнат қилди. Бошқалар мана шу хўжаликнинг ўзида икки қаватли коттежлар қуришди. Бир пайтнинг ўзида бир-нечта шундай биноларни ҳам тиклаяпмиз, ҳам пардоздан чиқаряпмиз. Бундай бинолар илгари ҳам қурилган. Лекин ҳозир биринчи марта поток усулини қўллаяпмиз: бир звено аъзолари бино асосини тиклаб томини ёпса, иккинчи звено коллективи унинг ёнида навбатдаги уй учун пойдевор қўяди.

Натижа қандай? Икки ҳафтада битта уйни бошдан-оёқ қуриб битказиш имкони туғиляпти. Норма бўйича эса бунга икки ой муддат ажратилган. Ана энди икки ой билан икки ҳафтанинг орасидаги тафовутни солиштириб, муддатни бунчалик қисқартиришга олиб келаётган янгича усулнинг фойдасини аниқ кўраверинг. Қўшимча тарзда шуни айтиш керакки, икки сменада ишлашга ўтдик. Иккинчи смена кечқурун 12.30 гача ишлайди. Агар эҳтиёж туғилса уч сменада ишлашга ҳам тайёрмиз. Ҳар бир ишловчига бир ойлик ўртача ишлаб чиқариш бир ярим минг сўмни ташкил этяпти. Бу белгиланганидан анча кўпдир. Шу йилнинг ўтган саккиз ойида бригадага 104 минг сўм маош тўланди. Бунга қўшимча 40 минг сўм мукофот пули ҳам бор. Энг асосийси — коллективимиз пировард маҳсулот асосида ишлайдиган бригада эканини амалда кўрсатмоқда. Бу суръатда ўз кучимиз билан 702 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга ва 1 миллион 350 минг сўмлик товар маҳсулотини топширишга ишончимиз комил. Бу эса ўндан ортиқ турар-жой ва маданий-маиший объектлар демакдир:

Мен буларни ўйларканман, пировард маҳсулот асосида ишлайдиган меҳнат коллективи катта куч эканига яна ва яна ишонч ҳосил қиламан. Бундай коллективнинг қўлидан кўп иш келади, аҳил ва иноқ бўладилар, ўз иш жойларида улар ўзларини ҳақиқий хўжайиндек ҳис этадилар. Шу билан бирга, биз эришилган муваффақиятлар билан қаноатланиб қолишни ўйламаяпмиз. Эртанги кун учун янги марралар белгилаяпмиз. Гап шундаки, тўлиқ фойдаланилмаётган резервларимиз ҳали бор. Ҳалигача бизнинг бошқа шерикларимиз, энг аввало ёрдамчи пудратчи ташкилотлар коллектив пудрат Низомлари талаб қилганидек ишларини қайта қурганлари йўқ. Электриклар ва сантехниклар амалда ҳали шартнома муносабатларига жалб этилмади. Бизда ҳаддан ташқари кўп — 15 га яқин буюртмачилар бор. Уларнинг бирқанчаси янги экспериментга шубҳали кўз билан қараб, эскичасига ишлашни давом эттирмоқдалар. Масалан, Ўзбекистон Давлат паррандачилик саноат бирлашмаси, чорвачилик илмий-тадқиқот институти планни шакллантириш муддатларини бузишмоқда, сифатсиз лойиҳа-смета ҳужжатларини бермоқдалар, бажарилган иш учун ҳақ тўлашни ва мукофот пули тўлашни кечиктиряптилар.

Шу билан бирга «ички характердаги» камчиликлар ҳам мавжуд. Масалан, биз меҳнат коллективи ҳуқуқидан тўла фойдаланмаяпмиз. Таъминотдаги узилишларга муросасиз бўляпмиз, аниқ кўриниб турган сифатсиз материал ва конструкцияларни қабул қиляпмиз. Бизнинг қайта-қайта талаб қилишимизга қарамай, қоидабузарларга нисбатан чора кўрилмаяпти. Ҳолбуки, шартнома шартларида бундай камчиликларга жиддий чора кўриш таъкидланган.

Умуман, биз коллектив пудратдан тобора кўпроқ фойда олишни кўзлашимиз керак. Бу усул кўп яхши шароитларни вужудга келтирди. Масалан, план мўътадиллашди, энди у илгаригига ўхшаб йил давомида бир неча марта ўзгартирилмайди, шунингдек, майда-чуйда раҳнамоликларга барҳам берилди. Сўзимнинг сўнгида қурувчилар бригадасининг муваффақиятини таъминлайдиган яна бир асосий омил — бригада-участканинг маиший шаҳарчаси тўғрисида гапирмоқчиман. Бу — бизнинг иккинчи уйимиз. Шаҳарча колхозлараро кўчма механизациялашган колонна ва трест билан доимий алоқа ўрнатадиган рация билан таъминланган. Шунингдек, кичкинагина ремонт устахонамиз, омборхоналаримиз бор. Бу ерда кичик механизация воситалари сақланади. Қурувчиларга доимий зарур бўлган бу хўжаликни бузиб янги жойга кўчириш ортиқча қийинчилик туғдирмайди. Ҳозир маиший шаҳарчамиз «Қибрай» совхози территориясида жойлашган. У ерда яна икки йил ишлаш мўлжалимиз бор.

Бир сўз билан айтганда, меҳнат коллективи — қурилишнинг хўжайини.

Суҳбатни жамоатчи мухбиримиз И. АХМЕТОВ ёзиб олди.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ ШУДГОР ҚИЛ!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 28 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Тошкент	—97,9
Ўрта Чирчиқ	—97,9
Оржоникидзе	—97,6
Чиноз	—97,4
Янгийўл	—96,8
Коммунистик	—94,4
Пискент	—91,8
Бўстонлиқ	—90,8
Калинин	—90,2
Бекобод	—73,7
Паркент	—70,8
Ғалаба	—69,2
Оққўрғон	—66,7
Оҳангарон	—60,1
Бўка	—52,0
Область бўйича:	—77,3

Чуқур қилиб ҳайдалди

КОММУНИСТИК районидаги «Политотдел» колхозининг 9-комсомол-ёшлар бригадаси съездлар йилида каноп ва пахтадан мўл ҳосил етиштирди. Бундай муваффақиятга ерларни оби-тобида шудгорлаб, вақтида дам берганликлари, вақтида ўғитлаганликлари туфайли эришдилар. Бу йил ҳам улар колхозда биринчилардан бўлиб шудгорлашни туғалладилар. Мавжуд 90 гектар майдон чуқур қилиб ҳайдалди.

Механизатор Тоҳир Сайфуллин кунига 6—8 гектаридан ер ҳайдаб, барчага намуна бўлди.

ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ область Совети ижроия комитети таъкидлайдики, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, область бўлимлари ва бошқармалари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан чайқовчилик қилиш ва меҳнатсиз даромадга қарши курашни кучайтириш юзасидан маълум ишларни амалга оширмоқдалар.

Шу йилнинг ўтган тўққиз ойи давомида ички ишлар органлари ходимлари жамоатчилик, халқ дружиначилари ва маҳаллий Советларнинг депутатлари иштирокида 576 та рейд ўтказдилар ва шу текширувлар давомида 1150 та автомашина ушланди. 1956 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари республикадан ташқарига олиб чиқиб кетилаётган пайтда қайтариб қолинди. 1937 кишининг ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товлаб юрганлиги аниқланди. Умуман меҳнатсиз йўл билан топилган 731 минг сўм қайтариб олинди.

Шу билан бирга ижроия комитетлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, область ижроия комитети бўлимлари ва бошқармаларининг чайқовчилик ва текинхўрликнинг олдини олиш, жамиятга ёд бўлган бошқа иллатларни фош этиш соҳасидаги ишларида жиддий камчиликлар бор. Айрим Советлар салбий иллатларни фош этишга қаратилган ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни яхши йўлга қўймаганлар, чайқовчиликни бартараф этишда меҳнат коллективларининг актив иштирокини таъминламаяптилар.

Айрим бўлим ва бошқармаларнинг, айниқса ички ишлар органларининг раҳбарлари текин даромад орттириш мақсадида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини республика ташқарисига олиб чиқиш, давлат транспортидан шахсий манфаати йўлида фойдаланиш билан шуғулланаётган, ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товлаётган кишиларга нисбатан муросасозлик қилиб келмоқдалар. Тошкент, Чиноз, Оҳангарон, Коммунистик районларида яшовчи бир неча кишининг РСФСР шаҳарларида қўлга тушганлиги ана шундай келишувчиликнинг оқибатидир.

Бироқ шунга қарамай ички ишлар органлари, халқ судлари ва молия органлари меҳнатсиз бойлик орттираётганларга, ташмачиларга, талон-торожчиларга қарши курашда ўзларига қонун йўли билан бериб қўйилган ҳуқуқларидан тўла фойдаланмаяптилар. Бу соҳада кўрилаётган чора-тадбирларнинг ошкоралигини таъминламаяптилар. Жиноий ишлар юзасидан тергов материаллари айбланувчиларнинг ишхоналари ва турар-жойларига деярли юборилмайди.

Халқ депутатлари область Совети ижроия комитети шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг, область ички ишлар бошқармаси, юстиция бўлими, область суди савдо, колхоз бозорлари, маиший хизмат, статистика, маҳаллий саноат бошқармалари, гўшт ва сут саноати бирлашмалари, область матлубот жамияти правлениеси, пассажирлар ва юк ташиш область автотрестлари, область молия бўлимининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан чайқовчилик қилиш ва меҳнатсиз даромад орттиришнинг олдини олиш соҳасидаги ишларини жуда қониқарсиз, деб топди.

Шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари, область агросаноат комитети, область бошқармалари ва бўлимлари, халқ контроли комитети, юстиция бўлими, область суди ва ички ишлар бошқармасига социалистик мулкни ўғирловчиларга порахўрларга, чайқовчиларга шунингдек, меҳнатсиз даромадга йўл очиб берувчи бошқа жиноий ҳаракатларга қарши курашни кучайтириш, айниқса, шу жиноятларнинг келиб чиқишига сабаб бўлаётган иллатларни чуқур ўрганиш ва уларни бартараф этишга асосий эътиборни қаратиш вазифаси топширилди.

Область пассажирлар ва юк ташиш автотрестлари зиммасига белгиланган маршрутларга қатъий амал қилинишини таъминлаш ва ҳар қандай тартиббузарликка қарши жиддий чоралар кўриш вазифаси юклатилди.

● УЛУҒ Октябрь байрамининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган мусобақада Тошкентдаги чарм-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси Мавжуда Турсунхўжаева ҳам актив иштирок этмоқда. У смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Давлат қабулига тайёргарлик қандай бормоқда

«КОМПРЕССОР» заводи республикамиз пойтахтидаги етакчи корхоналардан бири ҳисобланади. Унинг коллективи қўлидан чиқаётган турли маркадаги машиналар ўзининг пухта-пишиқлиги, сифати дурустлиги билан ажралиб туради, халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг қўлланилмоқда Корхонанинг чет эллик мижозлари ҳам кўпайиб бораяпти. Шуни айтиш кифояки, компрессорлар жаҳоннинг 34 мамлакатига етказиб берилмоқда. Жами маҳсулот ҳажмида давлат Сифат белгисига сазовор бўлган машиналар йилдан-йилга ортмоқда.

Завод давлат қабулини жорий этувчи республикамиздаги 33 корхона қаторидан ўрин олганлиги ҳам бежиз эмас. Бу коллективнинг ишлаб чиқариш кўрсаткичлари нисбатан яхшилигидан далолат беради. Шу кунларда давлат қабулини қўлланишга қизғин тайёргарлик бормоқда. Давлат стандарти вакиллари ишлай бошлаганига бир ой бўлиб қолди. Шу муносабат билан мухбиримиз М. Мирҳамидов завод бош инженери вазифасини бажарувчи Юрий Янкелович СКАТКОВ билан суҳбатлашди.

ЭНГ ЯХШИ НАМУНАЛАР ДАРАЖАСИГА ЕТКАЗАМИЗ

— Коллектив ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати ҳақида гапириб берсангиз?

— КПСС XXVII съезди қарорларида маҳсулот сифатини ошириш энг муҳим социал-иқтисодий вазифалардан бири эканлиги яна бир бор таъкидлаб ўтилди. Шуни ҳисобга олиб коллективимиз ўз фаолиятининг шу кўрсаткичини яхшилаш йўлида тинмай изланиш олиб бормоқда. Шу мақсадда ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилапти, ишчи-хизматчиларнинг малакасини оширишга, сифатли маҳсулот ишлаб чиқарганлиги учун рағбатлантиришни такомиллаштиришга ва бошқа шу каби омиллар таъсирини кучайтиришга қаратилган кўплаб чоралар кўрилди. Бу соҳада қилинган ишларнинг ҳаммасига тўхталиб ўтишнинг ҳожати бўлмаса керак. Лекин уларнинг натижаси яхши бўлаётганлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз, Шу туфайли ҳозирги вақтда жами маҳсулотнинг 84,5 проценти Давлат сифат белгиси билан буюртмачиларга етказиб берилмоқда.

Маълумки, корхонамизда яқинда ишлаб чиқарилиши ўзлаштирилган ҳавони қуруқ қисиб берувчи роторли компрессор машинасозликнинг бу соҳасида янгилик ҳисобланади. Унинг жуда кўп афзалликлари бор. Ҳатто бу агрегатдан ун-ёрма, фармацевтика ва бошқа шу каби «нозик» саноат соҳаларида ҳам фойдаланиш мумкин.

Коллективимиз бу компрессорни мамлакатда биринчи бўлиб ишлаб чиқаришга киришди. У жаҳон бозорида ҳам машҳур. Қатор етакчи капиталистик мамлакатлар шундай машиналарни ишлаб чиқариш учун мамлакатимизда патент сотиб олганлар. Шубҳасиз, бу маҳсулот давримизнинг юксак техника талабларига жавоб беради. Давлат комиссияси уни юксак баҳолади. Биз бу агрегатни ҳам Давлат сифат белгиси олиши учун аттестациядан ўтказамиз. Унда сифатли маҳсулот ҳажми янада ортади.

— Маҳсулот сифати дуруст бўлгач, у давлат қабулига ўтишда айтарлик қийинчиликлар вужудга келтирмаслиги ҳам мумкинми?

— Бундай дейишга ҳеч қандай асосимиз йўқ. Давлат қабулининг талаблари жуда қаттиқ. Бу ишлаб чиқаришнинг барча жабҳаларида сифатга ниҳоят даражада катта эътибор беришни тақозо этади. Бунга эришишнинг ўзи бўлмайди, албатта.

Шу нарса сир эмаски, илгари компрессор учун ишлатиладиган айрим «майда-чуйда» деталларнинг сифатига етарли эътибор берилмасди. Шунинг учун бундай маҳсулот ишлаб чиқарувчилар масъулиятни тўла ҳис қилмас эдилар. Эндиликда бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Ҳар бир операция технология режимига қатъий амал қилинган ҳолда бажарилиши, ҳар бир деталь давлат стандарти талабларига тўла жавоб бериши керак. Айни вақтда ишчи-хизматчиларнинг психологиясини ҳам қайта қуриш талаб этилади.

Шунинг учун ҳам кенг кўламда ташкилий-техникавий, оммавий-сиёсий, тарбиявий-тушунтириш ишлари олиб боришга тўғри келди. Корхонамизда бу ишга август ойидан киришган эдик. Ишчи-хизматчилар ўртасида давлат қабулининг аҳамияти, моҳияти ҳақида тушунтириш ишлари олиб борилди. Сиёсий ахборотчилар, агитаторлар ва пропагандистлар бу ишда қатнашдилар. Айни вақтда конструкторлик-технологик жараёнлар тўла тафтиш қилинди, улар билан боғлиқ бўлган ҳужжатлар атрофлича кўздан кечирилди. Ўлчов асбоблари, оснасткалар синчиклаб текширишдан ўтказилди. Уларнинг аниқлиги яна бир бор синаб кўрилди.

Завод бўйича бош мутахассислар раҳбарлигида 12 та сифат группаси ташкил этилди. Ҳаммаси бўлиб бу группага 86 киши жалб этилди. Улар ишлаб чиқаришнинг барча жараёнларини ҳар куни синчиклаб назоратдан ўтказмоқдалар. Давлат қабулига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишларнинг бориши ҳар куни муҳокама қилинмоқда. Юзага келган қийинчиликларни, аниқланган нуқсонларни бартараф этишга қаратилган тадбирлар кўрилмоқда.

Бу муҳим ишда барча ишчи-хизматчиларнинг қатнашишига эришишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдамиз. Чунки маҳсулот сифатли бўлиши ҳар бир иш ўрнида меҳнатнинг ташкил этилиши, ишчининг малакасига боғлиқ. Ишчи у токарь, слесарь ёки силлиқловчи ва яна қандайдир бошқа касб эгаси бўлишдан қатъий назар ўз вазифасини виждонан, сидқидилдан бажарса, пировард натижада машина сифати ҳам кўнгилдагидек бўлади.

Умуман, давлат қабулига ўтишга тайёргарлик юзасидан олиб борилган ишлар жуда кўп масалаларни ҳал қилиш имконини берди. Ҳозирги вақтдаёқ аксарият деталлар ва узеллар биринчи тақдимдаёқ қабул қилинмоқда. Бу ишчи-хизматчиларнинг ўз вазифасига нисбатан муносабатида кескин ижобий силжиш бўлганлигидан далолат беради.

— Маҳсулот сифати, айтиш мумкинки, етказиб берилаётган материаллар ва хом ашёга боғлиқ. Улар қанчалик сифатли бўлса иш шунчалик енгил кўчади. Бу соҳада компрессор заводи жуда кўп корхоналар билан ҳамкорлик қилади. Давлат қабулини муваффақиятли жорий этиш ўша муносабатларда қандай ўзгаришларни вужудга келтиради? Шу ҳақда, унинг муаммолари тўғрисида гапириб берсангиз?

— Бу жуда долзарб масала. Компрессорларни тайёрлаш учун атрофдан 3 минг турдан ортиқ комплектлаштирувчи деталлар ва узеллар оламиз. Уларни бизга 300 га яқин корхона етказиб беради. Уларнинг биронтасида ҳам давлат қабули жорий қилинмаслиги маълум бўлди. Бу, албатта, биз учун қўшимча қийинчиликлар вужудга келтиради. Ҳозирги вақтда ҳам етказиб берилаётган комплектлаштирувчи буюмларнинг стандарт даражасида эмаслигидан зарар кўряпмиз. Аниқ ҳисобларга қараганда шундай буюмларнинг 60 проценти талаб даражасида бўлмаяпти. Биз уларни қайта ишлаш учун қўшимча ишчи кучи ва маблағ сарфлашга мажбур бўлмоқдамиз. Бу ортиқча ҳаражатларга сабаб бўлаяпти. Бизнинг шу корхоналар раҳбарларига бир неча бор қилган мурожаатларимиз деярли инобатга олинмаяпти.

Давлат қабули шароитида ишлаш ана шундай ўзи бўларчилик кайфиятига чек қўйишни тақозо этади. Ўйлаймизки, бизга комплектлаштирувчи буюмлар етказиб берувчи меҳнат коллективлари ҳозирги талабларни ҳисобга оладилар ва буюмлар сифатини нисбатан яхшилайдилар. Бизнинг бирдан-бир илтимосимиз ҳам шу.

Чунки янги шароитларда шундоқ ҳам айрим меҳнат кўрсаткичларимиз нисбатан пасайди. Меҳнат унумдорлигини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Ҳар бир деталь сифатли бўлиши учун қатъий кураш бораётган ҳозирги вақтда унда арзимаган нуқсонларга ҳам йўл қўйиш мумкин эмас. Ниҳоятда синчковлик ва сезгирлиқ билан ишлаш лозим. Шу сабабли ҳам ҳар бир вақт бирлигида тайёрланаётган деталлар миқдори бироз камайди. Бу меҳнат унумдорлигининг сусайишига олиб келмоқда. Демак, ишчи-хизматчилар ҳам нисбатан кам ҳақ олмоқдалар. Бироқ бу узоққа бормайди. Чунки ҳозирги вақтда сифатли маҳсулот ишлаб чиқарганлиги учун мукофотлашнинг янги Низоми ишлаб чиқилмоқда. У шу йилнинг 1 декабридан жорий қилинади. Бунда маҳсулот сифатига қараб рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилган. У миқдор кетидан қувишдан кўра сифатга кўпроқ диққатни жалб этишга олиб келади.

— Давлат қабулини муваффақиятли жорий этиш ва қўлланиш учун яна қандай масалалар ҳал қилиниши лозим?

— Бундай масалалар анчагина. Аввало метрология яъни ўлчаш воситаларига назар ташлайлик. Бу воситаларнинг эскириб қолганлиги ҳаммага маълум. У ҳозирги вақтда жуда зарур. Ҳар бир деталнинг аниқлиги ниҳоятда юксак бўлиши керак. Унда микронларнинг ўндан, юздан бир бўлаги даражасида ҳам ноаниқликка йўл қўймаслик лозим. Бунинг учун эса махсус ўлчов асбоблари керак. Ваҳоланки улар йўқ. Бунинг оқибатида ҳатто машиналарнинг айрим параметрларини ҳам аниқ ўлчай олмаяпмиз. Мамлакатимизда ана шундай метрологик воситалар ишлаб чиқаришни кўпайтириш вақти келди.

Яна бир масала ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Заводимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот йил сайин такомиллашмоқда, техник-иқтисодий даражаси ортяпти. Лекин реконструкция ишлари, замонавий асбоб-ускуналарни қўлланиш жуда суст бормоқда. Шуни айтиш кифояки, ҳозирги вақтда станоклар орасида бундан йигирма йил илгари ишлаб чиқарилганлари ҳам бор. Уларни фойдаланишдан бошқа чорамиз йўқ. Алмаштириш учун янги агрегатлар етишмаяпти.

Сўнгги йилларда бир қанча рақамли программ бошқариладиган станокларни жорий этдик. Ўтган уч ойда шундай агрегатлардан 4 таси ўрнатилди. Шундай қилиб, уларнинг жами сони 7 тага етди. Лекин бу жуда кам. Биз шундай замонавий станоклардан унумли фойдаланиш мақсадида уларни икки сменада ишлатаяпмиз. Ҳозирда ҳатто уч сменада фойдаланишни мўлжаллаб турибмиз. Бироқ шундай қилинганда ҳам эҳтиёжимиз тўла қонмайди.

Биз келгуси йилда шундай агрегатлардан камида 11 та жорий қилишни назарда тутган эдик. Лекин бу мақсадга ҳам эришолмас эканмиз. Чунки келгуси йилда бизга бор-йўғи 2 та станок ажратишмоқчи. Уларни ҳам қачон етказиб беришлари аниқ эмас. Ваҳоланки бундай станоклар маҳсулот сифатининг барқарорлигини ва меҳнат унумдорлигининг юксаклигини таъминларди.

Заводимизни реконструкция қилиш давомида бўяш корпусининг бир қисми ишга туширилди. Лекин у етарли эмас. Шунинг учун ҳам яна бир бўяш участкасини ишга тушириш назарда тутилган эди. Бироқ у асоссиз равишда тўхтатиб қўйилди. Министрлик раҳбарлари бунга ҳожат йўқ деб ўйлашди шекилли. Аслида эса биз бунга жуда муҳтожмиз. Агар у қурилса бўяш ишлаб чиқаришининг қуввати икки баравар ошар ва корхонамиз эҳтиёжини тўла таъминларди. Зероки, ҳозирги вақтда тайёр агрегатларни бўяшдаги нуқсонлар тўла барҳам топганича йўқ. Давлат стандарти вакиллари ана шундай камчилиги бўлган компрессорларни қабул қилишмаяпти. Уларни қайтадан бўяшни тавсия этмоқдалар. Иш манфаатларини ҳисобга олиб бўяш корпусини тўла қувват билан тезроқ ишга туширилишини таъминлаш лозим. Ўйлаймизки, Иттифоқ министрлиги бу масалага яна бир бор қайтади ва уни ижобий ҳал қилади.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИ

● ЮРИЙ Байков ўн беш йилдан бери «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасида фидокорона ишлаб келмоқда. Бешинчи разрядли токар ўн биринчи беш йилликда эришган муваффақиятлари учун III даражали Меҳнат шуҳрати орденига сазовор бўлди.

● Тошкентдаги бош кийимлар фабрикаси ишчиси Муътабар Икромовани кўпчилик яхши танийди, уни меҳрибон мураббий сифатида ҳурмат қилишади. Область мукофоти лауреати М. Икромова шу кунгача ўн бешга яқин шогирд тайёрлади.

М. Нуриддинов фотолари.

Партия ташкилотларидан хатлар

НОМЗОДЛИККА МУНОСИБ

Колхоз партия комитетининг навбатдаги мажлисида партия аъзолигига кандидатлардан механизатор Исмоил Мамедов билан сут соғувчи Мўътабар Ханаеванинг ҳисоботлари тингланди. Уларнинг ҳар иккалови ҳам партия аъзолигига муносиб номзодлар. Исмоил 9-бригаданинг илғор механизатори. Бу йил ўз агрегати билан 143 тонна пахта териб берди.

Техникага у ўқувчилик давридаёқ ҳавас қўйган эди. Мактабни тамомлаб, механизаторлар тайёрлаш курсига кирди. Кейин пахтакорлар сафига қўшилди. Уни бригада аъзолари яхши билишарди. Шу боисдан ҳам Исмоил тезда одамлар билан тил топишиб кетди.

Бир куни у колхоз партия комитетига ариза кўтариб келди. Аризада «Коммунистик қурилиш вазифаларини бажариш учун курашда олдинги сафларда бориш, қайта қуриш ва жадаллаштириш ишида коммунист сифатида иштирок этиш» истаги билдирилган эди.

— Ниятингиз яхши, — деди колхоз партия комитетининг секретари аризага кўз югуртириб.—Лекин биз ариза берган кишиларнинг ҳаммасини ҳам партияга қабул қилавермаймиз, партияга танлаб оламиз. Олдин топшириқ бериб, ҳар томонлама синаймиз, юриш-туришингизни текширамиз, меҳнатда ва жамоат ишларида қандай иштирок этаётганлигингиз билан танишамиз. Талабларимизга тўла жавоб берсангиз кейин коммунистлар муҳокамасига қўямиз.

Исмоил чўчимади. Чунки у ўз касбини пухта билар, комсомол аъзоси сифатида кўпгина топшириқларни бажариб, синалган эди. Пахта терими олдидан ўтказилган район механизаторлари конкурсида иштирок этди. Маҳоратини ишга солиб, биринчи ўринни олди. Бундан устозлари ҳам, бригаданинг бошқа аъзолари ҳам хурсанд бўлишди. Ўша кезларда бўлиб ўтган партия йиғилишида Исмоил Мамедов бир овоздан партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинди.

— Мен Исмоилга ишонаман, — деди тажрибали коммунистлардан Ш. Ғофуров. — Унга партияга кириш учун рекомендациялардан бирини мен берганман. Ишончимни оқлаяпти. Энди пахта йиғим-теримида яна ҳам актив бўлишини истайман.

Шогирд устозлар айтганидек қилди. Терим даврида агрегатини бир дақиқа ҳам бўш қўймади. Планда белгиланганидан 43 тонна кўп пахта териб берди. Исмоил партком мажлисида шунга ўхшаш ўзи бажараётган ишлар тўғрисида батафсил сўзлаб берди.

Партком аъзолари Мўътабар Ханаеванинг сўзларини ҳам диққат билан тинглашди. У ўз боқимидаги 20 бош соғин сигирнинг ҳар биридан кунига 8—10 килограммдан сут соғиб олаяпти. Айни пайтда жамоат ишларида ҳам актив иштирок этаяпти, Комсомол прожектори штаби аъзоси сифатида ферма бўйлаб ўтказилаётган рейд ва текширувларда қатнашаяпти. Унинг таклифи билан ем-хашак сарфиёти устидан пухта назорат ўрнатилди.

Ёш чорвадорни ферма, цех партия ташкилоти секретари, район Совети депутати Рисқи Насимова ўз оталиғига олган. Парткомнинг навбатдаги мажлисида бригадада мураббийлик ҳаракати қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида унинг ҳисоботи тингланади.

Пискент районидаги Тельман номли колхоз партия комитети ёшларни тарбиялаш ишига катта эътибор бермоқда. Партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинаётган йигит-қизларнинг барчаси комсомолда чиниқишган. Партия комитети партия аъзолигига кандидатлар ва ёш коммунистларнинг сиёсий билимини, меҳнат активлигини ошириш бўйича қўшимча тадбирларни кўрмоқда. Ёш коммунистлар бу йил етиштирилган пахта ҳосилини йиғиштириб олишда фаол иштирок этиб, мураббийлар билдирган катта ишончни муносиб тарзда оқладилар.

Д. НАСРИДДИНОВ.

ТАНҚИДНИНГ ТАЪСИРИ СЕЗИЛМАЯПТИ

Партиямиз XXVII съездида меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш зарурлиги алоҳида уқтирилди. Агарда шу талаблар нуқтаи назаридан шахтамиз фаолияти таҳлил қилинса кўпгина камчиликлар борлиги кўзга ташланади.

Кейинги пайтларда турли хил ҳаражатлар кўпайиб кетганлиги ва хўжасизлик авж олганлиги натижасида ҳар тонна кўмирнинг таннархи 14 тийинга қимматлашиб кетди. Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш ниҳоятда қониқарсиз аҳволда. Ҳозирги пайтда мўлжалдан ортиқча қабул қилинган ишчи кучларига каттагина миқдорда маош тўланмоқда.

Шахта бош экономисти Ю. Н. Маринин меҳнат ресурсларини планлаштириш ишлари билан жиддий шуғулланмаяпти. Участка раҳбарлари ҳам хўжалик ҳисобини ўз ҳолига ташлаб қўйишган. Айниқса, 1-, 4-, 5-участкаларда аҳвол ёмон. Участка раҳбарлари ҳам, цех партия ташкилоти секретарлари ҳам ресурслардан оқилона фойдаланиш, маҳсулот сифатини ошириш устида етарлича қайғурмаяптилар.

Умуман шахтамиз ҳар йили 17,5 минг кубометр ёғоч, 700 тонна металл прокати олади. Агарда шу материалларнинг атиги бир проценти иқтисод қилинса қўшимча 25 кун ишлаш ва кўплаб кўмир қазиб олиш мумкин бўлар эди. Лекин ҳозирча бундай бўлмаяпти. Участкаларда партиявий таъсир сезилмайди. 16 та бригададан 5 тасида умуман коммунистлар йўқ. 8 та бригадага партиясизлар раҳбарлик қилмоқда. Ишлаб чиқаришга партиявий таъсирнинг сустлиги учун ҳам кўпгина кадрлар топширилган иш учун масъулиятни сезмаяптилар. Планлар мунтазам бажарилмай келяпти.

Шу ўринда идеологик ва сиёсий тарбиявий ишлар ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини эслатиб ўтиш керак. Шахтада идеология активи ўқиши ташкил этилмаган. Партия қўяётган вазифалар омма онгига ва қалбига тўла етказилмаяпти. Кўпгина коллективлар беш йилликда ўз олдиларида турган вазифаларни яхши билмайдилар. Бу соҳадаги камчиликлар очиқ партия йиғилишларида кўп марта танқид қилинган бўлишига қарамай ишда сезиларли ўзгариш рўй бермаяпти.

А. РАЗЗОҚОВ,
Ангрендаги 9-шахта инженери.

Педагоглар ҳақида ҳикоялар

ҲАММА УЧУН БИРДЕК МЕҲРИБОН

Унинг орзуси ўқитувчи бўлиш эди. Тошкент педагогика институтини битиргач, мақсадига эришди. Бундан ўн етти йил аввал биринчи синфда дарс бошлагани ҳам кечагидай эсида. Ҳали бўёқ ҳиди кетмаган синфга турфа гулдасталарни кўтариб бирин-кетин болалар кириб келишди. Улар ўқитувчиларга хурсанд боқишар, айни пайтда сўзлашишдан тортиниб турардилар. Раънохон Расулова шунда устози, кўп йиллик тажрибага эга бўлган педагог Абдиусмон Абдуллаевнинг сўзларини эслади: «Самимият, соддадиллик, ширинсўзлик болалар қалбига йўл очишнинг биринчи калити».

— Бугундан бошлаб сизларни мен ўқитаман, исмим Раъно, — деди муаллима, ҳозир сизлар билан танишиб оламиз. У журнал бўйича болалар фамилияси ва исмини ўқир экан, ҳар бир ўқувчисига меҳрли нигоҳ билан тикилиб, уни эслаб қолишга ҳаракат қиларди. Йўқлама тугагач, опа тинчлик ҳақидаги ҳикоясини бошлади. Муаллима уруш йилларида оғир машаққат чеккан юпун кийимли, кўзлари ич-ичига чўккан болаларнинг сурати туширилган плакатлардан бир нечасини доскага илиб қўйди. Улардан бирида қизча онасининг этагига ёпишганича ўзига тўппонча ўқталаётган фашистга нафрат билан қараб турипти. Бошқа бир плакатда катта фуфайкага ўралиб олган қизалоқ бир бурда нонни икки қўллаб ушлаганича емоқда. Опа уруш заҳматларини болаларга сўзлаб берар экан, фикрларини суратлар билан тасдиқлар, воқеаларни ўқувчилар кўз ўнгида гавдалантирар эди.

Кейин муҳим плакатлар ўрнини пионер лагерларида қувнаб дам олаётган, парклардаги арғимчоқларда мириқиб учаётган, ўзи ясаган самолётини учириб қўйиб, уни гашт билан томоша қилаётган суратлар эгаллади

— Мана, тинчлик даврида биз қандай эркин яшаймиз, — деди Р. Расулова, — шунинг учун ҳам доимо тинчлик бўлсин деймиз.

Кейин у ўқувчиларга тинчлик тимсоли бўлган оппоқ кабутар расмини кўрсатди. Қуш мусаффо осмонда эркин қанот ёзиб парвоз қиларди.

Кейинги машғулотларда унинг жажжилари тинчлик ҳақида сўзлаб бердилар. Ўқитувчи билганларини уларга тушунтира олганидан ўзида йўқ қувонди.

Р. Расуловада ўқитувчилик малакаси ва маҳорати йиллар ўтган сайин ошиб борди. У ўз устида ишлашдан асло эринмади. Газета, журналларда бошланғич таълимга оид бирон-бир янгилик пайдо бўлдими, уни ўрганиб, қўллашга ҳаракат қиларди. Шунинг учун бўлса керак, у билим бераётган синф ҳақида педагогик советларда мактаб маъмурияти ҳамиша илиқ фикр билдириб келмоқда.

Жонкуяр муаллима бу йил ўқитаётган учинчи синф болалари Р. Расуловани жондилдан севадилар. Улар «опамиз бизни музейларга, театрларга олиб борадилар. Концертлар қўйишга ўргатадилар», — дея хурсанд бўлиб сўзлашди.

Зилола Муталиева, Йўлдош Тўлаганов, Зилола Ўрмонова, Баҳодир Абдураҳмонов сингари аълочи ўқувчиларнинг ота-оналари ҳам меҳрибон муаллимадан миннатдор эканликларини билдириб, Раъно Расулова мунтазам оилалар билан алоқада эканлигини таъкидладилар.

— Педагогик фаолиятимда қийинчиликлар ҳам бўлган, — дейди Р. Расулова. — Очиқ дарслар пайтида кўпинча ҳаяжонланардим. Анализга кирган устозлар, ҳамкасблар ютуқларим билан бирга нуқсонларимни ҳам тушунтириб боришди. Дарс вақтидан унумли фойдаланиш, болалар билан индивидуал ишлашда уларнинг психологиясини ҳисобга олиш, тарбиявий соатларни жонли ўтказиш борасида уларнинг ёрдами катта бўлди.

Эндиликда Чилонзор районидаги Улуғбек номли 131-ўрта мактабда Раъно Расулова ҳақида қайси ўқитувчидан сўраманг унинг малакали, ўз ишини билимдони эканлигини мамнунлик билан тилга олади.

— Муаллимамизнинг муваффақияти ҳар бир дарсга пухта ҳозирлик кўрган ҳолда, уни кўргазмали қурол билан ўтиши, изланишида, — дейди мактаб илмий бўлим мудири Назира Мамарасулова, — коллективда ишчанлиги ва камтарлиги билан эътибор топган.

Ўз касбига астойдил ихлос қўйган Р. Расулова оилада ҳам меҳрибон она, моҳир тарбиячидир. У умр йўлдоши — Тошкент Давлат университетининг ўқитувчиси Абдуғофир Расулов билан биргаликда 6 фарзандни вояга етказди. Уларнинг бири врач, бири офицер, яна бири талаба, қолганлари мактабда ўқишади.

Педагог ўзининг ҳаётидан беҳад мамнун. Р. Расулова ўқитувчилик касбини танлаганидан, бу касб унинг ҳаётига мазмун ва гўзаллик бағишлаётганидан ҳамиша фахрланади.

Х. СОТВОЛДИЕВА.

● Қардошлик қонуни билан

«АЪЛО» БАҲО ОЛДИЛАР

Молдавия ССРда зилзила оқибатларини тугатишда бир ярим ой ишлаган Олмалиқдаги 8-қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари ёш бўлсаларда, етук профессионал маҳоратларини намойиш этдилар. 30 нафар ёш қурувчи Кантемир районида уй-жойлар, маданий-маиший аҳамиятдаги объектларни тиклади.

О. Салимбоев, Б. Ҳусанов, А. Бережной, Ю. Мордасов, бошқа ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси учун «аъло» баҳо олдилар. Улар олган назарий билимларини қардош республиканинг қурилиш майдонларида мустаҳкамладилар, монтаж ишлари, дурадгорлик ишлари ва бетон операцияларини малакали бажардилар. Улар зарбдор меҳнатлари учун район комсомол комитетининг Фахрий ёрлиқлари ва қимматли совғалар билан мукофотландилар.

Якшанба кунлари ёш олмалиқликлар Котовский номли совхоз меҳнаткашларига узум узишда ёрдам бердилар, кечқурунлари ҳаваскорлик концертларини ўтказиб турдилар, мезбонларни Ўзбекистоннинг қўшиқ ва рақслари билан таништирдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

• БОНГ УРАМИЗ!.

ФЕРМАДА АҲВОЛ НОЧОР

ЧОРВА ҚИШЛОВИ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

ШУ ЙИЛ 29 октябрда Тошкент район газетасида «Хотиржамликка ўрин йўқ» сарлавҳали танқидий мақола босилиб, унда Ильич номли колхозда чорва қишловига тайёргарлик яхши эмаслиги мисоллар билан кўрсатиб берилган эди.

Яқинда мазкур хўжаликда бўлиб матбуотнинг ташвишли сигналидан сўнг қандай хулосалар чиқариб олинганлиги билан қизиқдик.

...Кираверишда сигирлар яйратиб боқиладиган майдондаги аҳволга кўзимиз тушди. Молларнинг тагига қараб бўлмасди. Улар тизза бўйи балчиққа ботиб юрибди. Ўйлаб қоласан киши. Ахир бу аҳволда моллар ейдиган озуқасининг қувватини асосан захни енгишга сарфлайди. Улардан мўлжалдаги сутни соғиб олиш амри — маҳол-ку?!

— Иложимиз қанча, — дейди ферма мудири Рихсивой Шорустамов, — гўнгни ташқарига чиқарадиган ТСН механизмини ишга туширолмай хунобмиз.

Ёш моллар, ғунажинлар сақланадиган молхона қишловга яхши созланмаган. тешик-туйнуклар бекитилмаган. Ҳаммаёқ елвизак.

Бузоқлар боқиладиган бостирма ичига кирамиз... Эҳ, аттанг, сув йўқлигидан жониворлар катта темир идишдаги муз-яхни ялаб ётибди. Бу аҳволда бузоқларнинг ўпка касалига чалиниб нобуд бўлиши ҳеч гап эмас.

Молбоқар Асатилла Убайдуллаев ўзини оқламоқчи бўлди.

— Янги корпусга кўчиб ўтгач, ишимиз юришиб кетади, — деди у, — пинагини бузмай.

Бироқ янги корпусга қачон кўчиб ўтилиши ҳақида ҳеч ким аниқ бир тасаввурга эга эмас.

Фермани айланиб қайси корпус, молхона, яйратиладиган майдонга бормайлик, ана шундай ачинарли аҳволга дуч келдик. Қорамоллар тагига хўжакўрсин учун солиб қўйилган қипиқ гўнгга аралашиб, шатмоққа айланган. Моллар боқиладиган очиқ майдон атрофи қўл учида симдевор билан ўраб қўйилган. Охурларнинг теварак-атрофида хашаклар ҳар ер-ҳар ерда пала-партиш сочилиб, лой — қипиққа аралашиб ётибди. Ажабо, хўжаликда қишлов учун шунчалик мўл-кўл ем-хашак жамғарилганми?

Аслида ундай эмас. Ферма мудирининг гапига қараганда 185 тонна беда пичани, 1300 тонна силос, 450 тонна сенаж, 710 тонна дағал хашак, 50 тонна сомон жамғарилган. Лекин булар фермада боқилаётган 500 бош қорамол учун озлик қилади, албатта. Бунинг устига қишловнинг илиқ-иссиқ келишига ҳеч ким кафолат беролмайди. Аёзли кунлар чўзилиб кетса жамғарилган ем-хашакнинг таги кўриниб қолиши мумкин! Нега бу ҳақда хўжалик раҳбарлари, ферма мутахассислари ўйлашмаяпти?

Озуқа цехидамиз. Бу ердаги тартибнинг йўқлиги бизни янада ажаблантирди. Молларга аралашма емишни буғлаб, тайёрлаб берадиган 2 та озуқа қоргич механизми ишламайди.

— Нега бекор турипти, механик қани?

Ферма мудири нима деб жавоб беришни билмай бироз тараддудланиб қолди.

— Тушликка кетган, — деди у ердан кўзини узмай, — ҳали замон келиб қолади.

Бироқ ёлғон гапираётганлиги унинг сўзларидан шундоққина билиниб турарди. Бунинг устига бир кунда 15—16 тонна емиш тайёрлайдиган 2 та агрегатнинг атрофида ҳеч қандай озуқа чиқиндиларининг йўқлиги агрегатнинг анчадан буён ишламай турганлигини ҳам кўрсатарди.

Биз ўша куни кеч соат олтигача фермада бўлдик. Афсус тушликка кетган механикдан дарак бўлмади.

Фермани айланишда давом этамиз. Хайрият-э, бўғоз ва қисман соғин сигирлар сақланадиган бостирманинг тоза, озода сақланаётганлигига амин бўлдик. Бу ерда молларнинг таги қуруқ, қипиқлар тўшалган. Охурларга озуқа маромида солинган. Молбоқар Йўлдош Турсуновнинг ўз ишига сидқидилдан муносабатда бўлаётгани сезилиб турарди.

Аммо бошқа майдонларда бўлган кишининг кўнгли яна ранжийди. Масалан, молбоқар Қўчқор Турсуновга бириктилган ғунажинлар боқиладиган очиқ майдон яқинида чамаси 100 тонна келадиган туз гексахлоран дориси билан аралашган ҳолда пала-партиш уйиб қўйилган. Катта тепалик ҳосил бўлган. Ахир бу хўжасизлик, исрофгарчиликнинг ўзи-ку?!

Фермада меҳнатни ташкил қилишнинг қатъий тартиби ва ҳисоб-китоб йўқ.

Одатда ҳар бир соғувчининг шахсий дафтарчаси бўлиши ва кундалик соғиб олинаётган сут, унинг ёғлилик даражаси қайд этиб борилиши, ана шунга қараб ҳақ тўлаш нормалари, рағбатлантириш белгиланиши керак. Бироқ фермада бу қоидага амал қилмайдилар. Ферма бўйича соғиб олинган сут аралаш-қуралаш бўлиб кетади. Бу нотўғри, албатта. Бундай ҳолда қандай қилиб соғувчилар ўртасида ўз меҳнати маҳсулидан манфаатдорлик ҳиссини кучайтириш мумкин.

Фермада молларнинг вазни ўлчаб борилаётганлиги тўғрисидаги маълумотларни қайд қиладиган журнал умуман йўқ. Қайси сигир қачон қочирилган, қачон туғиши мўлжалланмоқда, бу ҳақда ҳам аниқ фактларни билиб олиш қийин.

Фермада ишларни бир маромда амалга ошириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириб бориш учун ҳар ким, ҳар бир тармоқ кишиси ўз ишини билиб, пишиқ-пухта бажариши керак. Аммо фактлар аслида бундай бўлмаётганлигини кўрсатмоқда. Баъзан электр қуввати ўчиб қолса, баъзан сув келмай қолади. Яқинда деярли тўрт кунгача сув бўлмади. Натижада 20 ноябрда 1723 килограмм сут соғиб олинган бўлса, 25 ноябрда бу рақам анча камайиб кетди. Бироқ маҳсулдорликка, ишнинг суръати ва сифатига салбий таъсир қиладиган бундай ҳодисалар хўжалик раҳбарлари учун оддий воқеадек туюлиб қолган. Кўпинча бундай пайтда айбни ферма мудирига юкламоқчи бўладилар. Унинг вазифаси-да, ҳаракат қилиши керак, елиб-югуриши керак, дейишади.

Бундай кайфиятга тўла қўшилиб бўлмайди. Ҳар ким ўз ишини билиб бажариши зарур. РАПО мутахассислари ўз тасарруфларидаги электр таъминоти ва сув таъминоти тармоқларининг бир меъёрида ва узлуксиз ишлашини таъминлаш учун назоратни кучайтиришлари талаб этилади.

Бироқ Ильич номли колхоз РАПОнинг амалий ёрдамидан ҳамма вақт ҳам баҳраманд бўлмаяпти. Бунинг устига хўжалик раҳбарлари, ферма мутахассислари ҳам белгиланган режа ва тадбирларнинг бекамкўст амалга оширилиши тўғрисида қайғурмаяптилар. Натижада қишловни ўтказишда жиддий камчиликлар содир бўлаётир. Шу йилнинг ўн бир ойида пландаги 75 тонна ўрнига атиги 32 тонна гўшт топширилди. Ўн бир ойда мўлжалланганидан 29 минг дона кам тухум, 42 тонна кам сут сотилди. Бузоқ олиш плани ҳам ўлда-жўлда.

Қишловнинг асосий кунлари ҳали олдинда. Фермада қатъий тартиб-интизом ўрнатиш пайти келди. Акс ҳолда колхоз чорвадорларининг панд еб қолишлари мумкин.

Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.
М. ТУРОПОВ,
«Шонли меҳнат» газетасининг мухбири.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

НАЖИБ СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КОБУЛ, 27 ноябрь. (ТАСС). Афғонистон Халқ демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб бугун КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов бошчилигидаги Ўрта Осиё республикалари партия ва совет ходимлари делегациясини қабул қилди. Нажиб ва Совет делегациясининг аъзолари икки мамлакат партиялари, ҳукуматлари ва халқларини бирлаштириб турган дўстона ва ўзаро фойдали муносабатларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш, экономика ва техника соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилдилар. Дўстона ва самимий руҳда ўтган учрашувда СССРнинг АДРдаги элчиси П. П. Можаев қатнашди.

Шу куниёқ Совет делегациясини АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Министрлар Кенгашининг раиси С. А. Кештманд қабул қилди.

НИКАРАГУАДА ЧАЙҚОВЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШ

МАНАГУА, 28 ноябрь. (ТАСС). Никарагуа ички савдо министрлиги полиция ҳамда революцияни ҳимоя қилиш сандиночилар комитетлари активлари билан биргаликда озиқ-овқат ва энг зарур буюмлар билан чайқовчиликка қарши кескин операциялар ўтказмоқдалар. Пойтахт бозорларида чайқовчилардан ана шундай товарлар кўп миқдорда мусодара қилинди.

Узлуксиз давом этаётган Америка агрессияси оқибатида мамлакат бошига тушган ўткир молиявий ва иқтисодий кризис туфайли озиқ-овқат ва саноат моллари етишмай турибди. Сандиночилар ҳукумати бу молларни тақсимлашга аввало ҳамма зарур нарсалар билан уруш бўлаётган зонада яшаётган ишчилар ва деҳқонларни, шунингдек Сандино халқ армияси жангчиларини таъминлашга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Шу мақсадда шаҳарлар ва қишлоқ жойларда таъминот марказлари тузилди.

ГВАТЕМАЛА. Ахборот агентликларининг хабарларига кўра Гватемала пойтахти аҳолисининг намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари сўнгги йилларда ҳозирги режим корчалонлари томонидан қамоққа олинган ва ном-нишонсиз йўқолиб кетганларнинг тақдирини айтишни талаб қилдилар. Суратда: полиция билан намойишчилар ўртасидаги тўқнашув пайти.

АФП—ТАСС телефотоси.

ЖАНГЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 27 ноябрь. (ТАСС). Кейинги кунларда Сайда районида фаластинликлар билан шиалар «Амал» ҳаракатининг отрядлари ўртасида бўлган аёвсиз жанглар чоғида 200 га яқин киши ҳалок бўлди ва 500 дан ортиқ киши яраланди. Сайданинг жануби-шарқида жойлашган Магдуше аҳоли пунктида кўча жанглари давом этмоқда. Байрутнинг жанубий шаҳар атрофларидаги фаластинликлар бурж Албаражна ва Шатила лагерлари районида ҳам тўқнашувлар тўхтамаётир. Бу ерда ўтган кунлар мобайнида бир неча киши ўлдирилди ва 60 дан ортиқ киши ярадор қилинди.

Жанубий Ливанда Исроил ҳарбийлари бир қанча аҳоли пунктларини яна ваҳшиёна тўпга тутди. Босқинчилар мамлакат жанубида қонунга хилоф равишда вужудга келтирган «хавфсизлик зонаси» деб аталмиш зонадан шимолда жойлашган Даллаф, Зимрай, Мимас қишлоқларида жазо отрядлари тинтувлар ўтказди. Босқинчиларнинг механизациялашган соқчилари кеча далада ишлаётган деҳқонларга қарата бир неча марта ўқ уздилар.

КОСМИК КЕМАДАН ҲАРБИЙ МАҚСАДЛАРДА ФОЙДАЛАНИШ РЕЖАЛАРИ

ЛОНДОН, 28 ноябрь. (ТАСС). Англияда тайёрланаётган Хотол космик кемаси илгари таъкидланганидек, Ер атрофидаги фазони тинч ўзлаштиришга эмас, балки АҚШ Ғарбий Европа иттифоқчиларининг Американинг космосни ҳарбийлаштириш планларида актив иштирок этишига мўлжаллангандир. Англия матбуотида пайдо бўлган мақолалар шундан далолат бериб турибди.

Илгари эълон қилинган режаларга кўра, 2000 йилда ясалиши мўлжалланаётган ана шу кўп марта фойдаланиладиган космик, кема транспорт ва пассажир ташишга, шунингдек ер атрофидаги орбитага коммерция йўлдошларини чиқаришга хизмат қилиши керак эди. Аммо, нуфузли «Таймс» газетасининг хабар беришича, сўнгги вақтда «Ғарбий Европа мамлакатларидаги ҳарбий стратеглар Хотолдан унинг ичида ўта кучли қуролнинг янги туркумларини жойлаштиришда платформа сифатида фойдаланишга ниҳоятда қизиқиб қарамоқдалар».

Англия ва НАТОга аъзо бўлган бошқа мамлакатлар мудофаа министрликлари вакиллари учун жуда маҳфий йиғинлар кетма-кет ўтказилганидан кейин экспериментлар бу космоплан космосга зарбдор қуролларни олиб чиқиш учун аслида «ҳеч кимнинг қўли етмайдиган» восита бўлиб қолади, деб ҳисоблаётганларини газета таъкидлаб ёзади. Масалан, 7 тонна фойдали юк ташишга мўлжалланган кеманинг юк бўлмасида каллаклари бўлинмадиган ракеталарни, лазер ва электромагнит тўпларини жойлаштириш мумкин бўлади. Американинг «самовий урушлар» программаси доирасида бу қисмларни яратиш устида иш бормоқда.

Маргарет Тэтчер кабинети АҚШ иттифоқчилари ўртасида биринчи бўлиб зарбдор космик қуроллар яратишга қаратилган Рейганнинг «стратегик мудофаа ташаббуси»ни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаган эди.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ДА

1 декабрь, душанба

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.50 — Футбол шарҳи. 10.20 — «Парашютчилар». Бадиий фильм. 11.50 — «Саёҳатчилар клуби». 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — «Тарих сабоқлари». 17.05 — «Онамларнинг мактаби». 17.35 — «Кремлга телеэкскурсия». 18.10 — Халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали. 18.30 — «Ишчилар йиғилиши». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Футбол шарҳи. 20.05 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.40 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 10.05 — «Рус тили». 11.05 — Н. А. Некрасов лирикаси. 11.35 — Астрономия. 12.05 — Николай Тихонов поэзияси. 13.10 — Ўқитувчи экрани. 13.35 — «Фан ва турмуш». 14.35 — Тарих. 15.05 — Илмий-оммабоп фильм. 15.15 — Б. М. Кустодиев. Хатлар ва хотиралар. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Спорт гимнастикаси. СССР чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳамиша сизнинг Таричингиз». Телеспектакль.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ватанимни шарафлайман». 8.10 — «Ота-оналарга болалар ҳақида». 8.20 — Телефильм. 8.30— «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Рус адабиёти. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз». 18.45 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Концерт. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Нишонга теккан ўқ». Теленовелла. 21.30 — «Время». 22.05 — «Нафосат». 23.05 — Ҳужжатли фильм.

УзТВ-II. 19.30 — Телефильм. 20.10 — «Қил устида». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Душанба. «Кўҳна замин байрами».

2 декабрь, сешанба

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.45 «Жен Эйр». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 11.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Нега ва нима учун?». 16.40 — Ҳужжатли фильм. 17.40 — Киноочерк. 18.05 — «Фан ва турмуш». 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 1- ва 2-сериялар. 21.30 — «Время». 22.00 — «Муаммолар — изланишлар — ечимлар». 24.00 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — А. П. Чехов. «Олчазор». 11.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 12.05 — «Шахмат мактаби». 13.05 — В. А. Жуковский. 14.05 — Тарих. 15.05 — Б. М. Кустодиев. Хатлар ва хотиралар. 15.35— «Бил ва уддала». 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Музикали киоск». 19.15 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.00 — Композитор Ф. Масловнинг ижодий кечаси. 22.50 —Спорт гимнастикаси.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Ҳужжатли фильмлар. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — ЎзССР тарихи. 17.05 —Ўзбекистонда Македония (ЮСФР) маданияти кунлари. 17.30 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.30 — «Инсон боладикдан бошланади». 19.00 — «Миллионлар ленинча университети». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Пойтахтимиз меҳмонлари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Бизга мактуб йўллабсиз». 21.30 — «Время». 22.00 — «Бўстон». 22.50 — Ҳужжатли фильм.

УзТВ-II. 19.30 — «Қил устида». Бадиий фильм. 2-серия. 20.55 — «Идеология иши — бутун партиянинг иши». 21.30 — «Время». 22.00 — Фрунзе. «Ўлимга маҳкум парвоз». Бадиий фильм.

3 декабрь, чоршанба

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Жен Эйр. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 11.40 — Халқ куйлари. 11.55 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 3-серия. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Петерс». Бадиий фильм. 17.40 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 19.10 — Мультфильм. 18.30 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Давлат қабули: сифат учун кураш». 20.30 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.00 — «Дунё воқеалари». 23.15 — «Дунё ва ёшлар».

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Жамиятшунослик. 10.05 — Немис тили. 11.05 — «Ўқитувчи». 11.35 — Умумий биология. 12.05 — «Инсон. Ер. Коинот». 13.05 — «АБВГДейка». 13.35 — Ўқитувчи экрани. 14.05 — Н. А. Некрасов. «Аёзбобо». 15.05 — Ҳужжатли фильм. 15.25 — Тарих саҳифалари. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — Мультфильм. 19.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Футбол. «Динамо» (К) — «Шахтёр». 23.45 — Концерт.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Студентлар ҳаёти». 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Адабиёт. 17.05 — Ҳужжатли фильм. 17.25 — Илмий-оммабоп программа. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ўзбекистон киносаёҳатчилари клуби» — меҳмонимиз». 19.00 — «Орленок». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Хўжасизликка қарши кураш». 20.15 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Най навоси». Бадиий фильм. 23.30 — «Бугун оламда нима гап?»

УзТВ-II. 19.30 — «Зор-интизор». Бадиий фильм. 20.30 — «Пионер телетайпи». 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — «Меҳнатсиз даромадларга — йўл йўқ». 21.30 — «Время». 22.05 — Фрунзе. «Ислом дини — афсоналар, ҳақиқат». 22.45 — Ҳужжатли телефильм. 23.15 — «Чет эл хабарлари».

4 декабрь, пайшанба

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 3 ва 4-сериялар. 11.35 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Концерт. 16.30 — «Шахмат мактаби». 17.00 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.45 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 —«Дунё воқеалари». 19.30 — М. Пахоменко куйлайди. 20.00 — «Давлат қабули: сифат учун кураш». 20.30 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 4-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Катта ёшдагилар учун контрол иш». 23.10 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — А. Твардовский. «Олис-олисларда». 11.40 — Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 12.10 — «Қоронғулик мўъжизаси». 13.05 Драматургия ва театр. 14.30— «Ҳақиқий эркакча ҳаёт». Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 21.00 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильм премьераси. 23.20 — Ҳужжатли фильм.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Табиатшунослик. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — География. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.25 — «Инсон саломатлиги ва атроф-муҳитни зарарли химиявий таъсирдан сақлаш». 19.00 — «Чорвадор». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Совет Ўзбекистони композиторлари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Илғор тажриба ишлаб чиқаришга». 21.20 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари».

УзТВ-II. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — «Шаҳар юмушлари ва муаммолар». 21.30 — «Время». 22.05 — Фрунзе. «Тиканли экран» изидан. 22.35 — «Мовий тоғлар ёки ғаройиб воқеа». Кинокомедия.

5 декабрь, жума

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 4 ва 5-сериялар. 11.50 — «Дунё ва ёшлар». 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Табиат ва инсон». 15.50 — «Рус тили». 16.20 — Концерт. 16.45 — «Мунозара клуби». 17.45 — Мультфильм. 18.35 — — «Илмий-оммабоп фильм. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Эстрада-цирк томошалари. 20.20 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 5-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — «Қишлоқ хўжалиги». 9.35 — Музика. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — Тарих. 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.05 — «Ўқитувчи экрани». 13.25 — Табиатшунослик. 14.15 — Катта ёшдагилар учун контрол иш. 15.15 — Чет эл тасвирий санъати. 16.00 — Ҳужжатли фильм. 17.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Гандбол. Жаҳон чемпионати. 19.20 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 19.50 — Баскетбол. Европа чемпионлари кубоги. «Жальгирис» — «Реал» (Испания). 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Халқ куйлари. 21.00 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳаво извошчиси». Кинокомедия. 23.15 — Илмий-оммабоп фильм. 23.35 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом кичкинтойлар». 8.00 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — «Санъат ғунчалари». 17.05 — Телефильм. 17.25 Эстетика асослари. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.45 — Парда Турсун ижоди. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Инсон ва замин». 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Чет эл эстрадаси тароналари». 21.30 — «Время». 22.05 — «Муҳаббат ва нафрат». Бадиий фильм. 23.40 — «Бугун оламда нима гап?».

УзТВ-II. 19.30 — Телефильм. 19.40 — «Ниқобсиз сионизм». 20.20 — Бедил рубоийлари. 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — «Давлат қабули — шу куннинг талаби». 21.30 — «Время». 22.05 — Душанба. «Ранда». Танқидий киножурнал. 22.35 — Бадиий публицистик фильм.

6 декабрь, шанба

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Москва триоси чалади». 10.05 — «Жен Эйр». Бадиий фильм, 5-серия. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.35 — «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». 12.10 — Концерт. 12.30 — Финляндия телевидениесининг программаси. 13.25 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун» программасининг сайёр редакцияси. 13.55 — «Давр ва ўзим ҳақимда». 14.25 — «Ветеранлар, Сизлар учун». 15.20 — «Севимли Ватаним менинг» фотоконкурсининг очилиши. 15.35 — «Дунё воқеалари». 15.50 — «Опа-сингиллар». Бадиий фильм. 17.40 — «Ҳайвонот оламида». 18.40 — «Ғоя талаб этилади». 19.45 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. 20.35 — «Эгасидан эшитилган ҳақ гап». 21.30 — «Время». 22.00 — «Шанба оқшомида». 22.50 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. 24.00 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Фан ва техника». 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Тонгги почта». 10.45 — «Сиз яратган боғ». 11.15 — «Диёрим қўшиқлари». 11.45 — «Стадион ҳамма учун». 12.15 — «Жаҳон бадиий маданияти». 13.05 — «Зинуля». Фильм-спектакль. 15.20 — «Музика архитектура ёдгорликларида». 15.50 — Конькида югуриш. СССР чемпионати. 16.20 — Концерт. 17.00 — «Саёҳатчилар клуби». 18.00 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 19.25 — Останкино концерт студиясида кеча. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Инсон. Ер. Коинот». 21.15 — М. Глинка. Тугалланмаган соната. 21.30 — «Время». 22.00 — «Мимозалар гулдастаси ва бошқа гуллар». Бадиий фильм. 23.10 — Балет ёш артистларининг чиқиши.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Мактаб ўқувчилари учун. 8.10 —Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ўзбекистон спорти». 10.15 — Фильм-концерт. 10.45 — «Бўш вақтнинг қадри». 11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.25 — «Ягона йўл». Бадиий фильм. 14.00 — «Светофор». 18.10 — «Қўшиғим, жон қўшиғим». 18.30 — Ўзбекистонда Македония (ЮСФР) маданияти кунлари. 19.00 — «Ота-оналар университети». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Оламга саёҳат». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Дебют». 21.30 — «Время». 22.00 —Телеминиатюралар.

Душанба. 18.25 — «Инсон меҳнати билан шарафли». 19.00 — «Театр учрашувлари». 19.30 — «Новости». 19.50 — Цирк программаси. 20.30 — ««Ахбор». 20.50 — «Янги қўшиқлар». 21.30 — «Время». 22.00 — «Хатолар комедияси». Бадиий фильм.

7 декабрь, якшанба

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Экранда — Сибирь». 10.25 — «Спортлото». 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 12.05 — «Тонгги почта». 12.35 «Саёҳатчилар клуби». 13.35 — «Музикали киоск». 14.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 15.05 — «Здоровье». 15.50 — «Сизга манзур адабиётлар». 16.35 — «Карпат аквареллари». 16.55 — «Ўн саккизинчи йил». Бадиий фильм. 18.35 — «Халқаро панорама». 19.20 —Мультфильм. 19.30 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. 20.30 — Киноафиша. 21.30 — «Время». 22.00 — Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. 23.00 — Футбол. «Динамо» (К) — «Динамо» (М). 23.45 — «Ватан маданияти дурдоналари— халққа». 00.15 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — «Мимозалар гулдастаси ва бошқа гуллар». Бадиий фильм. 10.50 — «Рус тили». 11.20 — «Музикали учрашувлар». 12.00 — Гандбол. Жаҳон чемпионати. Польша — СССР. 12.30 — Тележурнал. 13.00 — «Сибирь заминида». 13.25 — Реклама. 13.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 14.00 — Бокс. Халқаро турнир. 15.00 — Конькида югуриш. СССР чемпионати. 15.30 — «Революция туфайли туғилган». Бадиий фильм, 4-фильм. 17.00 — Концерт. 18.00 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 19.00 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Реклама. 19.50 —Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Дунё ва ёшлар». 21.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.00 — «Эркин бўлиб кел». Бадиий фильм. 23.30 — Ҳужжатли фильм.

УзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Телефильм. 8.20 — Мультфильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.00 — «Истеъдод». 10.20 —«Врач маслаҳати». 10.30 — «Шахмат мактаби». 11.05 — «Сиз севган қаҳрамонлар». 12.05 — «Табиат ва инсон». 12.35 — «Ёш циркчи». Бадиий фильм. 13.40 — «Қувноқ стартлар». 14.40 — «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак». 15.10 — Реклама. 17.50 — «Бойчечак». 18.20 — Болалар учун фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Фитиль»да тайёрланган». 20.10 — «Киносаёҳатчилар альманахи». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Мусиқа жавони». 21.30 — «Время». 22.00 — «Келди-ю кетди». Бадиий фильм.

Фрунзе. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Фильм-концерт. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — «Картошка изтироблари». Телерейд. 19.40—«Кереkeч». Ҳажвий киножурнал. 19.50 — «Сенинг бўш вақтинг». 20.30 — «Мезгил». 21.00 — «Маҳсулот давлат қабули — сифат кафолати». 21.30 — «Время». 22.05 — «Мискил жана тамаша».

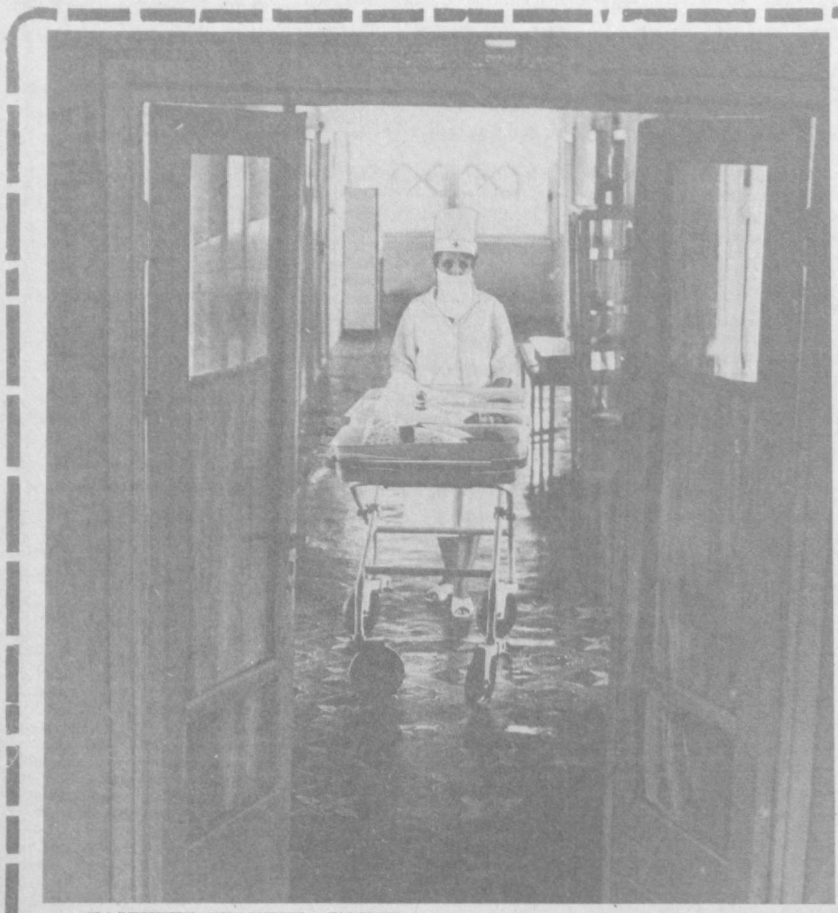

ҲАЁТНИНГ БИРИНЧИ ЭШИГИ А. Зуфаров фотоси.

• *Шеърият ихлосмандларига*

ДИЛДАН ЎЧМАС МАРДЛАРНИНГ НОМИ

(ЖАНГДАН ҚАЙТМАГАНЛАР ХОТИРАСИГА)

Қайдасиз, оғажон, қайдасиз?
Тушларимда кўраман аниқ.
Уйингизга қачон қайтасиз?
Чироғингиз ҳали ҳам ёниқ.

Кетар чоғи сиз тишлаган нон
Йўлингизга боқар интизор.
Хотира деб асраймиз ҳамон.
Унда сизнинг насибангиз бор.

Икки бошни жуфтлаган ёстиқ
Севгилингиз кўз ёшидан нам.
Садоқатни бу этар тасдиқ,
Сиз қалбида гўё ёниқ шам.

Бешигида қолган ёш гўдак
Кеннойимга бўлди овунчоқ.
Ўртанса-да соғинчдан юрак,
Сизни ўйлаб ўтмоқдадир тоқ.

Аммо ўзин ҳис этмас ёлғиз,
Неваралар унга парвона.
Ота бўлди ёдгор ўғлингиз,
Рафиқангиз — мўътабар она.

Эртаю кеч йўлингиз кутиб
Қора сочлар қиров каби оқ.
Ҳижрон ғамин ичига ютиб
Гул юзида ажин бесаноқ.

Қизғин жангнинг олов комига
Отгандирсиз мардона ўзни.
Тушганда ҳам ўлим домига
Жаранглади «енгамиз» сўзи!

Қалбимизда яшар хотира...
Не ўғлонлар этмиш жон фидо.
Йигирма миллион энг сара
Ватандошдан бўлганмиз жудо.

Уруш хавфи тумандай тарқаб,
Евузликнинг синсин қаноти.
Тинчлик иши барқарор бўлиб,
Қуриб кетсин урушнинг оти!

Арслон УМАРОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси,
Бўка.

БУ ДУНЁДА...

Бу дунёда баридан
меҳр-оқибат — аъло бил.
Бехос йўлда қоқилсам
ташлаб кетма,
турғазгил.
Йўл олис.
Ҳорсанг мен ҳам
сенга тиргак бўларман
Бошингга тушганда ғам
балки керак бўларман...

Мирпўлат МИРЗАЕВ

ТЎРТЛИКЛАР

Йиқилсанг йиғламайсан,
Чунки катта боласан
Шу кетишинг бўлса гар
Чиндан катта бўласан!

* * *

Эшитмасам дейман икки сас:
Бири етим қолган ишқ доди
Бири эса тобут узра тиз
Чўккан ота-она фарёди...

Умида АБДУАЗИМОВА

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲНАТ БЎЛИМИ

«КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ»ГА

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қурувчи ихтисоси бўлган ва ҳар хил ишларни бажарувчи кишилар, ёлғиз эркаклар ва хотин-қизларни «Камгэсэнергострой» ишлаб чиқариш бирлашмасига

УЮШГАН ҲОЛДА ИШГА ЮБОРАДИ.

Шартнома муддати—2 йил.

«Камгэсэнергострой» ишлаб чиқариш бирлашмаси Татаристон АССРнинг Елабуга шаҳрида такомиллашган ҳайдов транспортлари ишлаб чиқарувчи заводлар комплекси КамАЗ ва бошқа объектлар қурилишини олиб боради.

Уюшган ҳолда ишга борувчиларга сутка пули, иш жойига етиб бориш ва шартнома муддати тугаганидан кейин қайтиб келиш учун йўл ҳақи тўланади. Уюшган ҳолда ишга борувчилар у ерда ётоқхона билан таъминланадилар, кейинчалик навбати билан квартира бериладн. Доимий турар жойидаги уй-жой майдони банд этилади.

Маълумотлар олиш учун мурожаат этилсин: Ангрен, Олмалиқ, Бекобод, Чирчиқ ва Янгийўл шаҳарларида аҳолини ишга жойлаштириш бюроларига ва район марказларида шаҳар-район вакилларига Тошкент шаҳрида— Привокзальная кўчаси, 30-уйга, меҳнат бўлимига мурожаат қилинсин: (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати, 2, 3, 16, 22, 60, 80, 106-автобусларнинг «Вокзал» бекатлари). Телефон 55-74-77.

КЕРАКЛИ БУЮМЛАР

ТОҒОРАЛАР, КАСТРЮЛЛАР, ЧЕЛАКЛАР, ЧЎМИЧЛАР, ТОВАЛАР, ҚОЗОНЛАР — РЎЗҒОР УЧУН КЕРАКЛИ БУЮМЛАРДИР.

СИЗ «ХЎЖАЛИК МОЛЛАРИ» МАГАЗИНЛАРИ ВА УНИВЕРМАГЛАРИНИНГ ХЎЖАЛИК БЎЛИМЛАРИДАН АНА ШУ КЕРАКЛИ БУЮМЛАРНИ СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигига қарашли корхоналарда тайёрланиб чиқарилаётган турли хил шакл ва ҳажмли кастрюллар, товалар, чўмичлар, тоғоралар, патнислар, алюминдан ишланган чўмичлар, тунукадан ясалган челак ва тоғоралар, чўян қозонлар магазинларда кенг кўламда сотувга қўйилган.

«УЗМЕСТПРОМ» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ (телефон 76-47-11).

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК!

ЯНГИ ПОЙАБЗАЛЛАР

Қиш фасли яқинлашиб келмоқда. Қишда оёқ иссиқ бўлсин десангиз ҳозирданоқ тараддуд кўриш керак.

«ТАШОБУВЬТОРГ» МАГАЗИНЛАРИ САВДОСИГА КУЗГИ-ҚИШКИ МАВСУМГА АТАЛГАН ЯНГИ ХИЛ ОЁҚ КИЙИМЛАРИ ЧИҚАРИЛДИ.

ЭРКАКЛАР БОТИНКАЛАРИ — ичига иссиқ тутадиган мўйна сирилган. Таглиги яхлит говакли резина. Бошлиғи қора табиий хромдан бичилган. Размери—38 дан 47 гача. Баҳоси 14 сўм 75 тийин.

ЭРКАКЛАР ЭТИКЛАРИ — қора ва жигарранг тусли, моделли, ичига иссиқ тутадиган сунъий мўйна сирилган. Таглиги полиуретанли, бошлиғи—табиий чармдан тикилган. Размери—38—43. Баҳоси 34 сўм 40 тийин.

«УЗОБУВЬТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Билиб қўйган яхши

ФАРЗАНД ИСМИНИ ЎЙЛАБРОҚ ҚЎЙИНГ

Ўзбекларнинг болага исм қўйиш расм-русумлари қадимий анъаналарга — умумтуркий расм-русмларига бориб тақалади. Исм танлаш қадимдан ота-оналарнинг, оила бошқа аъзоларининг орзу-умидларини, хоҳиш ва истакларини ифодалаган. Кишилар исмнинг қандайдир сеҳрли кучига ишонганлар. Бу барча халқларда бўлгани каби ўзбекларда ҳам қандайдир «хосиятли» ва «хосиятсиз» исмлар борлиги ҳақидаги тасаввурларни юзага келтирган. Натижада ота-оналар ўз фарзандларига «хосиятли», яхши ва муносиб исм ахтарганлар. Масалан, чақалоқнинг эсон-омон улғайишини орзу қилиб қўйилган исмлар: Турсун, Турғун, Унсин, Ўлмас ва бошқалар; фарзандларининг порлоқ истиқбол эгаси бўлиб етишишини тилаб қўйилган исмлар: Бахтиёр, Саодат, Бахтинур, Хуррам, Ҳуррият ва бошқалар; ўз фарзандининг илмли, маърифатли ва доно бўлиб улғайишини истаб берилган номлар: Адиба, Олим, Оқил, Санъат, Маърифат, Фозил, Шоира ва бошқалар; гўзаллик, нафосатни улуғлайдиган исмлар: Анвар, Гулчеҳра, Гўзал, Дилбар, Назокат, Раъно, Чўлпон, Ҳилола ва бошқалар; ота-онанинг фарзандли бўлиши билан алоқадор қувончи, бахтиёрлиги ифодаланган исмлар: Суюн, Суюма, Умида, Хурсанд, Шодмон, Қувондиқ каби; боланинг одобли, аҳлоқли бўлиб ўсишини орзу қилиб ижод этилган исмлар: Камтар, Покиза, Озода, Ҳаёхон ва бошқалар; улуғ ва машҳур кишилар номига тақлидан қўйилган исмлар: Алишер, Баҳром, Бобур, Искандар, Нодира, Улуғбек, Фурқат ва бошқалар, исм қўйишда сўзнинг маъносига, айтилишига қулай, шаклан ихчам бўлишига, хусусан улар фамилияси ва ота-онанинг исмига моaccess келишига ҳам эътибор қилиш керак. Шаклан ва мазмунан қулоққа хунук эшитиладиган номларни қўймаган маъқул.

Ҳозирда диний-мистик анъаналар билан боғлиқ исмларнинг йилдан-йилга камайиб бораётгани ижобий ҳодисадир. Зотан, Дарвеш, Қаландар, Худойқул, Девона, Бандабой, Гадой сингари номларни замонавий, муносиб ном деб бўлмайди. Ўғил бола ёки қиз болага исм танлаганда номнинг мазмунан қайси жинсга мос эканига ҳам эътибор бермоқ керак.

Исмни фақатгина танлаш ва қўйишгина етмайди. Уни асрай билиш ҳам лозим. Аввало исм, фамилия ва отасининг исми шахснинг расмий ҳужжатларида тўғри ва хатосиз ёзилмоғи керак.

Исмнинг асосий функцияси шахсларни ўзаро фарқлашга, ажратишга ёрдам беришдир. Шу сабабли тилда исмлар сонининг камайиши, ўхшаш исмларнинг кўпайиб кетиши салбий ҳодиса ҳисобланади. Шу маънода бир хил исмлар кетидан қувиб (масалан, Шоира, Нодира, Алишер, Улуғбек каби) ўзбек исмлари фондини торайтириш яхши эмас.

«УЙ-РЎЗҒОР ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ»ДАН

ДАМ ОЛИШ СОАТЛАРИДА

• *Меҳр—оқибатга мадҳия*
• *Қишда ҳам ёз тароватиi*
• *Оғир сабоқ*

ҲАВАСКОР БОҒБОНЛАРГА

УЙДА ЛИМОН ЎСТИРИШ

УЙ ЛИМОНИ — рутагуллилар оиласига мансуб доим яшил субтропик ўсимлик. Ватани — Хитой, Япония, Шарқий Ҳиндистон. Уй лимони — «лимон» ҳиди келиб турадиган этдор баргли дарахтча. Барг қўлтиғида тикани бўлади. Лимоннинг оқ гуллари бошқа цитрус ўсимликлари (апельсин, мандарин ва бошқалар) каби кучли ва ёқимли ҳидга эга. Лимон уй шароитида яхши ўсади, лекин қишда юқори температура ва ҳаддан ташқари қуруқ ҳаво уни ўстиришни анча мураккаблаштиради(қишки температура 12—16 даража бўлиши керак). Уйда ўстириш учун лимоннинг «Мейер», «Павловский», «Новогрузинский» навлари энг яхши ҳисобланади.

Мева олиш учун пайвандланган ўсимлиги экилади. Пайвандлангани учинчи йили ҳосил беради. Маданий турининг энг яхши навларидан олинган қаламча (новда)сини экиб ўстириш ҳам мумкин. Булар ҳам учинчи, тўртинчи йили, баъзан иккинчи йили ҳосил бериши мумкин. Ҳосил беришни тезлатиш мақсадида икки йиллик ўсимлик новдаларининг учини чилпиш керак.

Ўсимликларни яхши парвариш қилиш лозим. Лимон экиладиган тупроқ, икки қисм юмшоқ ва бир қисм чириндига бой тупроққа, ½ қисм чириган гўнг ва йирик тоза қум, шунингдек, бироз майдаланган писта кўмир аралашмасидан иборат бўлиши керак. Шундай суғориш керакки, тувак ёки бошқа идишдаги тупроқ намнинг кўплигидан ачимасин, аммо қуриб ҳам қолмасин.

Суғориладиган сувнинг температураси ҳавоникидан 2—3 даража юқори бўлиши лозим. Ёзда лимонга ҳафтада 2—5 марта, қишда 2—3 марта сув пуркаб турилади. Ҳафтада бир марта баргларнинг орқа ва олд томонлари ювилиб нам латта билан артилади. Ҳафтада бир марта (баҳордан кузгача) лимонни минерал ўғитлар эритмаси билан (пакетларда кўрсатилган дозага қатъий амал қилган ҳолда) суғориш мумкин. Бунинг учун олдиндан сув билан намиқтирилади. Ортиқча, нимжон новдалари (айниқса шох-шаббанинг ичига қараб ўсганлари) баҳорда олиб ташланади. Лимонни бошқа идишга бир йилдан сўнг кўчириб ўтқазиш мумкин. Бунда илдизга зарар етказмаслик учун силкитиб эски тупроғини туширИб юбормаслик керак. Кўчириб ўтқазилмаган йили эски тупроқнинг устки қисми 2—3 сантиметр қалинликда эҳтиётлик билан олиниб, янгиси билан алмаштирилади. Тупроқнинг устки қисми бир ойда 2—3 марта юмшатилади. Ўсимликни ҳадеб суриш ёки айлантираверищ тавсия қилинмайди.

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг

ХУДДИ ҲАЁТДАГИДЕК

БОРОДКИН меҳмонхонага кирди. Чемоданни қўйиб, атрофга қаради. Администраторнинг дарчаси олдида ҳеч қанақа навбат кутувчилар йўқ. Койка-ўрин бошлиғи тетик деди:

— Биз сизни меҳмонхонамизда кутиб олишдан хурсандмиз. Қанақа номер олишни хоҳлайсиз? Бир ўринли люксми? Денгизга қараган томондан бўлсинми? Учинчи қаватдан юқори бўлмасинми? Мана, марҳамат. Номерда холодильник, телевизор, телефон бор.

Ҳайратланиб турган Бородкин ниҳоят гап нимадалигини тушунгандай бўлди:

— Ҳмм... бунақа аъло хизмат учун мен сизга... қанча беришим керак?

Администратор иззат-нафси оғригандек қаддини ростлаб қаради:

— Ҳар бир меҳмонга аъло хизмат кўрсатиш — бизнинг муқаддас вазифамиз.

Шундан сўнг Бородкин администраторнинг дарчаси томон эгилди ва шивирлаб деди:

— Яхши қиз, раҳм қилинг! Мен актёрман ва ҳозир янги бадиий фильм суратга олиняпти. Режиссёр, ҳамма нарса ҳаётдагидек бўлсин учун яширин камера билан суратга оляпти. Режиссёр, ҳаёт бунчалик ўзгариб кетганини билмаган-да!

Администратор ҳам унга шивирлаб жавоб қилди:

— Мен сизни дарров танидим ва фильм суратга олинаётганини фаҳмладим. Бироқ, мен сизларга «худду кинодагидек» бўлиши керак деб ўйлабман. Демак, «худди ҳаётдагидек» бўлса, бундан осони йўқ!

У тезда «Жой йўқ» деган тахтачани осиб қўйди ва қарсиллатиб дарчани ёпти...

Н. ЗАХАРОВА.
«Труд» газетасидан.

ДОНИШМАНДЛАР ДИН ВА ХУРОФОТ ҲАҚИДА

...ДИН ўзлигини ҳали топа билмаган ёки ўзлигини яна йўқотган одамнинг онги ва ички туйғусидир.

К. МАРКС.

...ҲАР қандай дин кундалик ҳаётда ҳукмдорлик қилувчи ташқи кучларнинг одамлар миясидаги фантастик инъикосидан бошқа нарса эмас, бу инъикосда табиат кучлари илоҳий шакл касб этади.

Ф. ЭНГЕЛЬС.

ДИННИ одамларнинг эскилик сарқити, дейишади. Бу унчалик аниқ фикр эмас, чунки у эскилик сарқитидан баттарроқ нарса. Бу, маълум даражада, табиат кучлари олдидаги инсон ожизлигининг асоратидир.

М. И. КАЛИНИН.

ОДАМЛАРНИНГ осмонга йўл қидиришаётганининг оддийгина сабаби шундаки, улар ерда тўғри йўлдан адашиб кетганлар.

Г. В. ПЛЕХАНОВ.

ҲАР қандай худо инсон хаёли яратган мавжудот, образ ва энг муҳими, одам образидир, лекин инсон уни ўзидан ташқаридаги образ деб билади ва мустақил мавжудот шаклида тасаввур қилади.

* * *

ОДАМНИНГ фикр доираси қанча чекланган бўлса, у қанчалик тарих, табиат ва фалсафа билан кам таниш бўлса, унинг ўз динига боғлиқлиги шу қадар самимийроқдир.

Л. ФЕЙЕРБАХ.

ДИН ўлимни даҳшатли ва аҳмоқона бир нарсага айлантириб юборди.

Ж. РЕНАР.

ДЎЗАХ ҳам, жаннат ҳам, иблислар ҳам йўқ, негаки уларни ҳеч ким ҳеч қачон кўрмаган; булар қўрқитиш учун тўқиб чиқарилган уйдирмалардир.

Т. КАМПАНЕЛЛА.

ТОШКЕНТ шампан виноларн заводида вино ўрнига газли узум ва олма шарбатлари — «Крюшон», «Олтин куз» ишлаб чиқара бошланди. Суратда: оператор Мария Арбузова иш устида. Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

Прокурор мулоҳазалари

ЁШЛИКНИНГ ҚАДРИ ШУМИ?

ҚОРА курсида ўтирган йигитга қараб туриб ҳам нафратинг қўзийди, ҳам ачинасан. Ахир у эндигина ўн тўққиз ёшга тўлган. Айни ҳаёт йўлининг мазмунли бўлиши учун замин ҳозирлайдиган даври. Фарҳод эса... қора курсида ўтирибди. Энг ёмони, биринчи марта эмас, иккинчи марта. Ундан ҳам ёмони — инсон қадрини ер билан яксон қиладиган, ота-она юзини ерга қаратадиган, йигит деган номга иснод келтирадиган қилмиш— ўғирлик учун суд олдида жавоб беряпти.

Ўғирликнинг турлари кўп, Фарҳод эса чўнтаккесарлик, халқ тили билан айтганда — киссавурлик билан шуғулланди. Бу жиноят билан биринчи марта қўлга тушганида, одил совет қонуни унинг ёшлигини, ота-она, жамоатчилик тарбияласа тўғри йўлни танлаб олиши мумкинлигини ҳисобга олиб, Фарҳод Толиповни қамоқ жазосига ҳукм этмади, жазо қўллашни маълум муддатга кечиктирди. Агар у ана шу муддат ичида яна жиноят содир этса, биринчи жиноятнинг жазо муддати ҳам қўшиб берилар эди.

У биринчи марта суд томонидан белгиланган ўша муддат ичида жиноят содир қилмади. Балки қўлга тушмагандир, балки ростдан ҳам ўғирлик қилмагандир. Бу муҳим эмас. Муҳими, у иккинчи бор ўғирликка яна қўл урди. 1986 йил 16 июль куни пойтахтимиздаги 36-маршрутда қатновчи автобусда бир аёлнинг сумкасига қўл тиқиб... кармонини суғуриб олди!

У жиноят устида ушланди. Кармонда эса бор-йўғи 14 сўм 32 тийин пул бор экан. Бунинг аҳамияти йўқ. Унда балки 140 сўм бўлар, балки 1400 сўм пул бўлар, балки 14 тийин ҳам бўлмас. Ахир ўғри, кармонингизда неча сўм бор, деб эгасидан сўрамайди. У фақат ана шу кармонни қўлга киритиш учун ҳаракат қилади. Мушукдек пусиб, каламушдек мўралаб бировнинг сумкасига қўл суқиш... нақадар пасткашлик! Бунинг устига, айни куч-қувватга тўлган 17, 18, 19 ёшда!

Мен юқорида ёшни турлича кўрсатганимда Фарҳоддан бошқа, лекин Фарҳодга ўхшаш ўғриларни ҳам назарда тутяпман. Уларнинг аксарияти мана шу ёшдаги ўсмирлар ва йигитлардир.

Бундайлар қаердан пайдо бўляпти. Қорни нонга тўймаётган, эгни кийимга ёлчимаётган болалармИ? Бу саволга ҳар бир газетхон «Йўқ, бўлиши мумкин эмас!» деб жавоб беради. Унда сабаби нимада?

Кўп ўғри-жиноятчиларни тергов қилиш, оилавий шароитлари билан танишиш натижасида шундай хулосага келдим: сабаби — ёмон тарбияда. Аввало оиладаги ёмон тарбия, сўнг мактабдаги, сўнг маҳалла-кўй — жамоатчиликдаги ёмон тарбия туфайли болалар ўғрига, жиноятчига айланади. Оилада қаровсиз, назоратсиз қолган бола чекишга, ичишга ўрганади, қандай бўлмасин пул топиш йўлларини ахтаради. Ёмон тарбияланган боланинг меҳнатга бўйни ёр бермайди. Ана шундан сўнг...

Фарҳод Толиповга қайтсак, у тавбасига таянмади. Афсуски, ўғирлик учун биринчи марта судланганидан кейин оила ҳам, маҳалла—жамоатчилик ҳам уни тўғри йўлга солишолмади. Иккинчи марта қўлга тушган даврда ҳам у ҳеч қаерда ишламас эди. Октябрь район халқ суди бу гал Ф. Толиповни уч йил қамоқ жазосига ҳукм этди.

А. ФАЙЗИЕВ,
Октябрь район прокурорининг катта ёрдамчиси.

[«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 30 ноябрда чиқади].

Редактор Н. НАСИМОВ.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/XI да Келинлар қўзғолони, 30/XI да Ўғрини қароқчи урди.

Тошкент мева-сабзавотчилик техникуми маъмурияти техникум бош бухгалтери

Ҳошим АЛИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.